

de
uitlaat

de Uitlaat

personeelsorgaan
van de
n.v. koninklijke
paketaan-
maatschappij

9e jaargang no. 4
1 april 1954

overneming van tekst en
illustraties alleen geoor-
loofd met bronvermelding

alle stukken „de uitlaat”
betreffende te adresseren:
aan de redactie van
„de uitlaat”
p/a k.p.m.
medan merdeka timur 5
djakarta

dit nummer bevat o.a.:

het ms. „Schouten” liep
op 11 Januari j.l. te Gor-
cum vlot van stapel.

kleine belevenissen uit een
dierbaar, langvervlogen
verleden

de vrouw in de scheepvaart

zak op straat

de zeven wereldwonderen

het probleem der versteke-
lingen

operatie aan boord

bij de foto's:

op de frontpagina de „Ge-
neraal van Geen”, gemeerd
aan de K.P.M.-kade te Tg.
Priok, gereed voor ver-
trek.

binnenzijde omslag (pag.
23) de „Paloh” tijdens een
grote schoonmaakbeurt in
het dok te Tg. Priok

(foto's: studio Tong & Tim)

op de achterzijde van de
omslag de beste foto van
maand: het ms. „Atjeh”
aan de Amsterdam-kade
te Perak. Deze foto werd
gemaakt door de heer Ee
Wie Siang, 1e klerk ag.
Tg. Perak, die hiervoor
de uitgeloopte prijs van
Rp. 50.— ontvangt.

Van de Redactie

Wanneer begint u?

Op onze verschillende verzoeken aan onze lezers om ook eens een aardige story voor ons blad te schrijven, mochten wij in de afgelopen maand inderdaad enige reacties ontvangen in de vorm van enkele aardige verhalen, die u in dit en de volgende nummers zult aantreffen. Nu weten we wel, dat we nog lang niet zijn waar we wezen moeten, maar het geeft uw redactie toch moed.

Nogmaals, lezers, heeft u een of ander leuk voorval meegemaakt of heeft men u een aardig K.P.M.-verhaal verteld, schrijf het op en stuur het ons toe. U zult zien, dat als u eenmaal met schrijven bent begonnen, het langzaam maar zeker vanzelf gaat . . . . .

Probeer u het eens?

Deze foto werd vanaf de K.P.M.-kade te Tg. Priok gemaakt. Van links naar rechts: het achterschip van de „Lahewa”, de „Tosari” en de boeg van een „Ka”-type.

(foto: studio Tong & Tim)

Het M.C. Koning - studiefonds

Uit het jaarverslag over 1953

Het Bestuur van het M. C. Koning Studiefonds bracht op 15 Februari 1954 zijn verslag uit over het jaar 1953.

Hieruit blijkt dat op 1 Januari 1954 58 pupillen hun opleiding volgden met een financiële tegemoetkoming uit het Fonds.

In 1953 werd een bedrag van f 29.162.32 beschikbaar gesteld voor studiebeurzen, terwijl tevens de tegenwaarde van Rp. 5400.— werd betaald voor een studiebeurs in Indonesië en als bijdrage in de contributie aan de Stichting Nederlands Onderwijs in Indonesië.

Zeven pupillen slaagden in 1953 voor hun eindexamen.

De op 1 Januari 1954 lopende studiebeurzen hebben betrekking op studie aan:

een Universiteit	3 pupillen
de Economische Hogeschool te Rotterdam	1 pupil
de Technische Hogeschool	3 pupillen
een Zeevaartschool	4 pupillen
een Machinistenschool	1 pupil
een M. T. S.	7 pupillen
een U. T. S.	1 pupil
een Ambachtsschool	1 pupil
een P.B.N.A.-cursus	1 pupil
een Muziekschool	2 pupillen
een Kunstnijverheidsschool	2 pupillen
voor Heilgymnastiek en Massage	1 pupil
een Huishoudschool	1 pupil
voor Costumiëre	1 pupil
voor Analyst(e)	2 pupillen
voor Apothekersassistente	1 pupil
voor Hoofdacte fröbelonderwijzeres	1 pupil

33 pupillen

terwijl tegemoetkoming in de studiekosten werd toegekend aan:

- 6 leerlingen Gymnasium
- 3 leerlingen Lyceum
- 6 leerlingen H.B.S.
- 2 leerlingen R. K. Meisjespensionaat
- 1 leerling Jongensinternaat
- 7 leerlingen U.L.O.

Mevr. M. Ch. W. Masselink—Blase werd op haar verzoek per 1 Juli 1953 ontheven van de functie van secretaresse, die zij van de oprichting van het Fonds af heeft vervuld. De Raad van Bestuur der N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij benoemde in haar plaats Mevr. T. Y. Hobma—Glastra.

Op 28 December 1953 besloot de Raad van Bestuur ook voor 1954 een bijdrage ter vermeerdering van de inkomsten van het Fonds te verstrekken, welke werd bepaald op f. 27.500.

HANENZANG.

De hanengevechten, die vroeger zo populair waren in het Vlaamse en Limburgse land, zijn thans vrijwel verdwenen. Hoewel verboden, kenden de hanengevechten tijdens en onmiddellijk na de laatste oorlog een opleving, doch sedertdien blijken zij zelfs niet meer clandestien te worden gehouden.

De hanengevechten zijn thans verdrongen door een geheel andere sport: de wedstrijden in hanenzang... spannend en vermakelijk tegelijk, heeft dit spel het voordeel dat het niet wreed is.

Aan sommige wedstrijden doen soms wel 40 tot 70 haantjes mee, die dan om de beurt voor een jury van deskundigen zo mooi mogelijk moeten kraaien. Liefhebbers en supporters volgen met spanning de zang van hun favoriet en degenen wiens haan het hoogste aantal punten heeft behaald, mag zelf ook victorie kraaien want hij sleept een aantal aardige prijzen in de wacht.

De hanen blijken vanaf Zaterdag uit het kippenhok te worden verwijderd — de wedstrijden worden 's Zondags gehouden — en te worden opgesloten in een donkere plaats. Zodra zij dan in het volle licht worden geplaatst, kraaien zij er lustig op los. Men heeft kunnen vaststellen dat dit nieuwe vermaak zich in een grote belangstelling mag verheugen.

„VEENDAM“ NAAR AMERIKA VOOR DE LAATSTE MAAL.

Het op een na grootste schip van de Holland-Amerika-lijn, de „Veendam“ (bijna 15700 ton) is verkocht naar Amerika. Het schip maakte zijn laatste officiële reis. Het heet, dat een Amerikaans staalconcern de uiteindelijke eigenaar zal worden. Door het verdwijnen van de „Veendam“ ziet de Holland-Amerika-lijn haar passagierscapaciteit met 600 bedden verminderen. Toen vorig jaar de „Volendam“ uit de vaart ging, verloor de rederij eveneens 600 bedden. De nieuwbouw van de „Rijn-dam“ en de „Maasdam“ met totaal 1600 bedden heft deze vermindering weliswaar op, maar nog altijd blijft dan het tekort dat door de vernietiging van de

„Statendam“ in Mei 1940 is veroorzaakt.

BRAND AAN BOORD VAN EEN OORLOGSSCHIP.

Toen het Franse slagschip *Jena* op de 12de Maart 1907 te Toulon in het dok stond, ontplofte het ammunitiemagazijn waardoor een hevige brand uitbrak.

Vergeefs poogde men de sluizen van het dok te openen, waarbij verscheidene zeelieden door scherven van de ontplofende granaten gedood werden.

Eindelijk zorgde het slagschip *Liberté*, door een gat in het dok te schieten, ervoor dat het dok onderwater liep. Meer dan 200 mensen verloren bij dit ongeluk het leven.

SCHIJN EN WERKELIJKHEID.

De Griekse wijsgeer Diogenes, die in de 4e eeuw voor Chr. leefde, leerde dat het ware geluk bestaat in het zoveel mogelijk afstand doen van allerlei behoeften. Hij bracht zijn leer ook in de praktijk, ging altijd blootsvoets, woonde in een ton en had als enig kledingstuk slechts een mantel, waar de flarden bijhingen. Toen Alexander de Grote hem eens bezocht en hem vroeg, of hij een verlangen had, luidde Diogenes' antwoord: „Ga een stap op zij. U staat in mijn zon“. Een andere keer zag hij een kind bij een fontein water drinken uit de blote hand. „Dit leert mij, dat ik nog overvloed heb“, sprak hij en verbrijzelde zijn waterkan, om voortaan eveneens slechts uit de hand te drinken.

Op velen maakte Diogenes' levenswijze een diepe indruk. Maar de grote wijsgeer Socrates liet zich door al deze uiterlijkheden niet van de wijs brengen en voegde Diogenes eens toe: „Ik zie uw ijdelheid door de gaten van uw mantel heen!“

Het K.P.M. - ms. „SCHOUTEN” liep vlot van stapel

Grootste schip ooit in Gorcum gebouwd.

Freule Backer verrichtte doopplechtigheid

Groot en majestueus lag daar op de nieuwe helling van Bijker's Aannemingsbedrijf N.V. te Gorinchem het K.P.M.-m.s. „Schouten”. Van zeer ver kon men al geruime tijd de boeg hoog boven de huizen van „Wesi” zien uitsteken, maar Maandagochtend 11 Januari om 11 uur was dan het tijdstip aangebroken, dat ook dit schip aan zijn element zou worden toe-
vertrouwd.

De „Schouten” is het grootste, ooit in Gorinchem gebouwde, schip en mede daardoor was er vrij veel belangstelling op de werf, hoewel het weer niet erg meewerkte, want Pluvius liet een zacht regentje neerdalen.

Klokslag elf.

Het is de gewoonte, dat bij de tewaterlating van schepen de juiste tijd wordt aangehouden. Men kan er zijn horloge op gelijkzetten. Zo was het ook Maandagochtend op de werf van Bijker's Aannemingsbedrijf te Gorinchem. Even vóór elf verzamelde zich een groot gezelschap, waaronder we behalve de directie van de Koninklijke Paketvaart-Maatschappij N.V. o.a. ook de burgemeester van Gorinchem met zijn echtgenote, wethouder mevrouw Huurman, de hoofdinspecteur van 's Rijksbelastingen met zijn echtgenote en verschillende industriëlen uit Gorinchem opmerkten, op het overdekte platform bij de boeg van het nieuwe schip.

Klokslag elf uur werd het bekende belletje gehoord, ten teken, dat alles voor de stapelloop gereed was en meteen wierp freule Backer, dochter van onze directeur in Nederland, de fles champagne tegen het schip en gaf het hiermede zijn naam. Het zilveren bijltje kapte het touw door, zodat de laatste beletselen werden weggenomen en daar ging de „Schouten” vlot en sierlijk van de helling af. Zodra ook de boeg in het water was, werden de kettingen met het anker losgegooid, stoomfluiten loeiden en de spanning, welke steeds bij elke tewaterlating wordt gevoeld, was verdwenen.

Gorcum een belangrijke stad geworden.

In de ontvangzaal begroette de heer Huizinga namens de directie van Bijker's Aannemingsbedrijf N.V. de gasten en deelde mee, dat de „Schouten” het grootste ooit te Gorinchem gebouwde schip is. De heer Huizinga stelde het op hoge prijs, dat het stadsbestuur bij dit evenement aanwezig was.

Tevens is met de bouw van de „Schouten” de eerste opdracht voor de K.P.M. uitgevoerd en hopelijk zal dit niet de laatste opdracht zijn.

De heer Huizinga was freule Backer dank verschuldigd voor het „kappen” van dit schip en bracht dank aan de directie van de K.P.M. voor de opdracht en de prettige samenwerking. Zowel jhr. Backer als de staf van de K.P.M. en allen, die aan de bouw hebben meegewerkt, werd een woord van dank toegesproken. Er is met enthousiasme aan dit schip gewerkt. Spreker wijdde een dronk op de spoedige afbouw van de „Schouten”.

Jhr. Backer, directeur in Nederland, van de K.P.M. had alle lof voor burgemeester Van Rappard, die steeds bij de tewaterlatingen tegenwoordig was, zelfs, toen de „Waingapoe” in 1948 op een vroeg uur in de ochtend van de helling gleed. (Dit schip was ook voor de K.P.M., doch het betrof hier een opdracht aan „De Schelde”, welke in Gorinchem werd uitgevoerd — Red.).

Spreker zei, dat Gorinchem een belangrijke stad is geworden, waar veel industrie is gevestigd. De K.P.M. heeft daarvoor een open oog en zal zeker trachten mee te werken om de werkgelegenheid uit te breiden.

Erkentelijkheid was spreker verschuldigd aan de Raad van Bestuur van de K.P.M., die had goedgevonden, dat zijn dochter de tewaterlating zou verrichten.

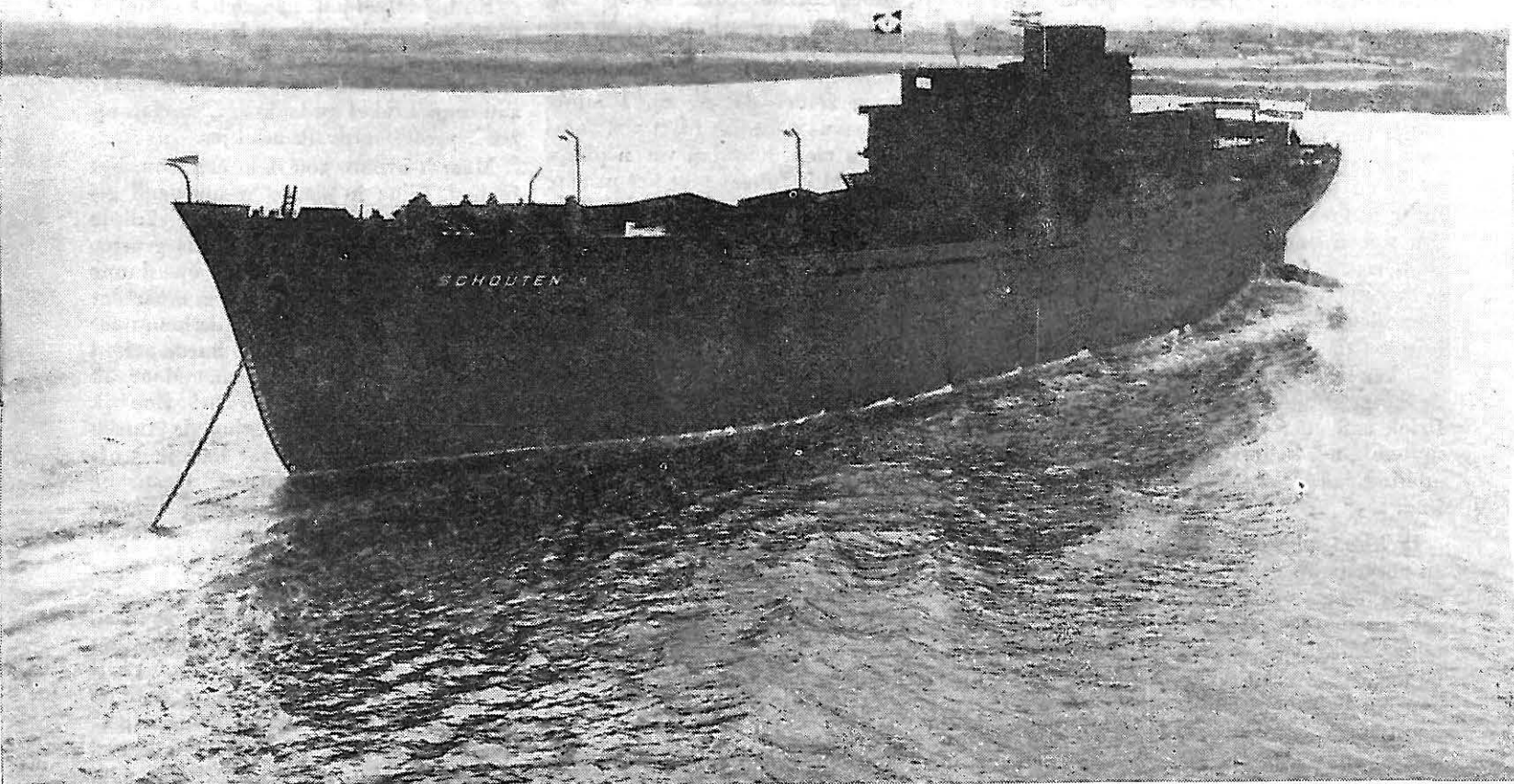
Zoals de ons kortgeleden ontvallen Plesman behoorde tot de eerste generatie van ondernemers, zo behoorde Schouten (geboren in 1576) tot de eerste generatie van zeevaarders, die op 29-jarige leeftijd probeerde een concurrentieweg tegen de V.O.C. te vinden om de Oost naar Indië. Onschatbaar groot is het werk geweest, wat die mannen destijds voor ons hebben gedaan.

Na gelukwensen te hebben uitgesproken tot de directie van B.A.B. reeveerde spreker, hoe in 1952 de besprekingen over de bouw van de „Schouten” waren begonnen. In April 1953 kon de kiel worden gelegd en thans beleven we de stapelloop.

Op 11 Januari jl. werd van de helling van Bijker's Aannemingsbedrijf N.V. te Gorinchem het m.s. „Schouten” ten water gelaten. De foto toont het moment, waarop Freule Backer, dochter van onze directeur in Nederland, de doopplechtigheid verricht.

Het m.s. „Schouten” liep op 11 Januari jl. van de nieuwe helling van Bijker's Aannemingsbedrijf te Gorichem met goed gevolg van stapel. Het is het grootste schip ooit te Gorcum gebouwd.

Overheid heeft taak industrie te volgen

Nadat freule Backer haar gelukwensen tot de K.P.M. en B.A.B. had uitgesproken en haar dank had betuigd voor de eer om het schip te mogen dopen, betrad burgemeester Van Rapard het spreekgestoelte. Hij meende een mandaat te hebben van alle aanwezigen, om mede namens hen te getuigen van vreugde en trots, dat in Gorinchem weer een schip te water ging en dan nog wel het grootste, dat ooit in deze stad is gebouwd.

In 1940 werd het eerste contact opgenomen met dit bedrijf en in een betrekkelijk korte tijd is men er tot bijzondere prestaties gekomen. De burgemeester was erkentelijk voor de vriendelijkheden aan zijn adres en zei, dat het de taak van de overheid is de industrie te volgen. De overheid moet meer volgen, dan voorgaan. Lof voor de groei van de industrie moet echter toegezwaid worden aan de industriëlen, daar zij die groei voor hun rekening nemen.

De activiteit, die de heer Huizinga aan de dag legt, zal hem zeker in staat

stellen nog grotere schepen te gaan bouwen.

De burgemeester hoopte, dat de „Schouten” zal varen tot eer van de bouwers en tot glorie van Gorinchem.

Voornaamste gegevens

Het m.s. „Schouten” is een vracht- en passagiersschip, van ± 4400 brt., dat ingericht is met een accommodatie voor 12 personen en dat bovendien nog 860 tussendek- en dekpassagiers kan bevatten. De lengte over alles heen is 109.58 m, de lengte tussen l.l. bedraagt 100.98 m, de breedte op sp. is 16.15 m, de zomerdiepgang bedraagt 6.68 m terwijl de holte i. d. zijde tot bovendek 7.925 m beloopt. De proeftochtsnelheid zal 15 knopen bedragen. Het schip wordt uitgerust met een Burmeister & Wain, direct omkeerbare, enkelwerkende tweetakmotor, 6 cyl., 138 omw./min., 3200 APK, fabrikaat P. Smit Jr. N.V.

Het schip zal verder worden uitgerust met elektrische laadlieren en een elektrische stuurmachine. In het tussendek komen aluminium luiken.

DE EERSTE GENEZING

In 1932 ontdekte Gerard Domagk het prontasil, het geneesmiddel, dat zo verrassend doeltreffend was tegen ziekten, die door streptococcen, een toen nog heel moeilijk te bestrijden groep ziekteverwekkers, worden veroorzaakt. Deze ontdekking was het begin van een volkomen nieuwe geneeswijze der infectieziekten. Longontsteking, hersenvliesontsteking en andere gevaarlijke aandoeningen, waartegen de arts geen middel wist, konden voor en na dank zij de sulfonamiden worden genezen.

Toen Domagk nog middenin de proefnemingen met prontasil zat, prikte zijn dochter zich aan een naald, die besmet was met streptococcen. Zij kreeg bloedvergiftiging en wat er ook werd gedaan, het hielp allemaal niets. Het meisje was doodziek en het leek er op, dat zij nog slechts enkele dagen te leven had. Toen gaf haar vader haar zijn nieuwe geneesmiddel, waarvan hij nog veel te weinig wist om het al op mensen te kunnen toepassen. Hier ging het echter er op of er onder. Het resultaat was wonderbaarlijk; het meisje genas snel en volkomen.

Kleine belevenissen uit een dierbaar, langvervlogen verleden

I

Bij het doorkijken van enige nummers van „de Uitlaat”, welke ik heb bewaard omdat er goede wetenswaardige stukjes instaan, viel m'n oog op de frontpagina van het Meinummer 1953, de tewaterlating van de „Van Linschoten” en weg vlogen mijn gedachten, maar eventjes 30 jaren terug, wel geen tewaterlating maar een schip in dok. Alle verrichtingen waren naar wens verlopen en mijn man vroeg of ik meeging om het schip te bewonderen, daarna zou, met enig ceremonieel, het heugelijke feit van het hernieuwde schip met champagne beklonken worden. Fijn, enig, graag. In de beste stemming kwamen we te Tg. Priok aan en togen naar de plaats van bestemming, kennissen werden begroet, er hing een sfeer van prettige verwachting.

Ik klom, almaar naar boven kijkend en nergens bij denkend, de smalle trappetjes langzij op. Wat later, op de brug, zei iemand tegen me: „Nog 'n hele diepte hè?” Ik keek — vol afgrijzen, mag ik wel zeggen en m'n hart begon te bonzen. Ik zou er nooit, maar dan ook nooit meer afdurven. Mijn vrolijkheid van zo pas was weg — ik keek naar de mensen om me heen. Ieder scheen rustig en tevreden; alleen ik was in een stille paniekstemming en beantwoordde mechanisch allerlei vragen. Onderwijl viel mijn oog op 'n grote forse heer, een flinke dikkerd en ik besloot met de moed der wanhoop achter hem naar beneden te gaan, hij zou een soort van plateau onder me zijn in die oneindige diepte. Toen ik beneden was, kwam mijn man vlug op me toegelopen en zei: „Waar was je toch, ik ben je al zo lang kwijt!” en dan, me onderzoekend aanzien: „hier is een glas champagne, drinkt dat maar gauw op — je was toch niet bang?”

Ik draaide me een slag om, want ik wilde niet, dat hij zou zien hoe mijn hand trilde. 't Leek zo onmogelijk nu, met weer vaste wal onder de voet, net een nachtmerrie en wie spreekt daar nu over en dus zei ik: „Welneen, maar ik dacht, dat jij nog op 't schip was en om nu nog 'n keer terug te gaan: daarvoor wordt het met iedere minuut eigenlijk te warm”.....

II

We hadden een hondje gekregen uit Australië, 'n zwarte Pommeranian puppy, net een kluwen wol met onbegrijpende raaloogjes. We zouden 'n paar dagen

naar Nongkodjadjar gaan en vanzelfsprekend namen we Tommy-mee.

Het was na de drukkende atmosfeer van de kentering heerlijk „boven” te zijn en we genoten van de koelte, de prachtige tuin met rozen en allerlei andere bloemen, de leuke laantjes en de vijver. Eigenlijk kon je niet zien, dat het een vijver was, want dik kroos lag over de hele oppervlakte en net toen we tegen elkaar zeiden dat we op Tommy moesten passen, want dat hij 't wel voor gras aan zou zien, hoorden we 'n plons en hij lag er al in; maar met het prachtige instinct van het dier hield hij zich netjes boven water met boven op 't parmantige kopje een hoedje van kroos. 'n Greep en hij stond alweer naast ons, maar toen ik mijn lieveling aan m'n hart wilde drukken, hield ik hem weer vlug op armlengte van me af, want hij verspreide een meer dan verschrikkelijke stank.

Ik hoef eigenlijk niet te vertellen, dat ik naar de badkamer rende en na veel gesiram van de kroosmodder-hond hem overvloedig inzepte, zodat hij wel 'n sneeuwbal leek.

Even later wandelde hij — maar nu aan een lijn — in 't zonnetje, geurend als een levende reclame voor Yardley.

III

„Meer enthousiast dan jij is hier nog niemand geweest” zei mijn man tegen me, na ongeveer een jaar op Java te hebben doorgebracht. Ik was verrukt van alles: de kleuren, de geuren, het honte warrige gedoe op de passar, het zangerige Maleis maar vooral de gamelan.

Wij waren op Songgoriti gelogeed en we troffen het, dat er verscheidene muzikanten waren, die voor ons wilden spelen. Nooit zal ik het vergeten: het prachtige maan-overgoten berglandschap, de serene stilte en dan ineens het bronzen geluid van de gamelan met de zeldzaam mooie, weemoedige, melodieuze. Ik kon er niet genoeg van krijgen en was dankbaar voor deze mooie avond. Veel later hoorde ik er weer een als begeleiding van de serimpi's, erg beeldig en weer een andere avond met wajang wong waar ik eenvoudig weg van was; hierbij werd Javaans gesproken en hoewel ik dat niet verstond, begreep ik er toch veel van door de goede mimiek en prachtige gebaren.

En nu van dit hoog cultureel genot naar een doodgewone krekels. Dat sjirpende geluid intrigeerde me en op een wandeling knielde ik opeens in 't gras en hield m'n oor dicht bij de grond. „Wat krijgen we nu?” riep m'n man

met verbaasde ogen. „Ik luister waar dat schattige geluid vandaan komt”.

Terwijl hij me, al lachend, weer optrok, zei hij: „'t Zijn krekels, die jij zo schattig vindt”. „Waar zijn ze dan?” en ik weer: „Ik zie er geen”.

En hij aarzelend: „Je ziet ze geloof ik nooit”, maar dan alweer lachend: „Hoe kom je op 't idee, ik ben hier nu al zolang, maar nog nooit heb ik ook maar aan een krekels gedacht”. „Nu ja, op zee”, protesteerde ik zwakjes.

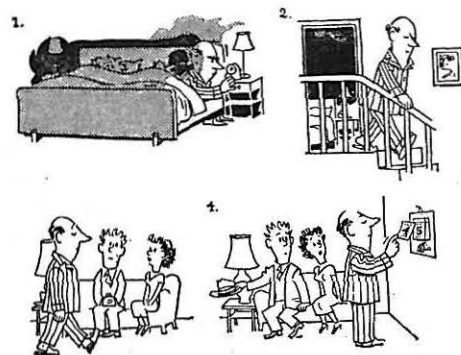
Maar 's-avonds zou ik er een zien. Net in bed, bijna in slaap, 'n snerpnd geluid. Ik wipte uit de klamboe, knipte 't licht aan en daar zag ik iets groens, net 'n (ongepelde) doperwt op dunne hoekige pootjes — 'n walang, maar dat wist ik toen nog niet. Ik wilde hem naar buiten hebben, want bij dit harde geluid zou ik nooit kunnen slapen. Maar ik durfde hem niet te pakken! Zou ik hulp troepen halen? Ik gluurde tussen de klamboe door en daar had je 't al: „Is dat één van je schatjes?” Ik sprong vlug terug in 't veilige bed en hij verwijderde „heldhaftig” de lawaaimaker.

IV

Na zes weken alléén te zijn geweest, word ik op een ochtend wakker met het heerlijke bewustzijn: vandaag komt hij! Ik grijp de telefoon en vraag aan de „Uitkijk”: „Kapal „Van Waerwijk” sudah masuk?”, en ja hoor, zij ligt al op de rede. Vlug een kop koffie en naar Tg. Perak — 'n sampang en voort gaat het over 't water. Ik begin maar alvast te wuiven, want ik zie op de brug een witte stip, dat is hij natuurlijk met 'n kijker. Alles gaat vlot en fijn, want de zee is prachtig stil. De volgende dag is het weer omgeslagen, harde wind en regen. Mijn man zegt, terwijl we in de schemer naar Tg. Perak rijden, dat hij even naar het schip moet en ik zeker wel meega?

En óf ik dat doe, ik wil geen minuut missen van de kostbare uren tezamen.

't Is helemaal donker als we bij het water komen en in de woest dansende sampang stappen. Nog geen twee meter
(zie vervolg op pag. 7)

KLEINE BELEVENISSEN.

(vervolg van pagina 6)

van de wal, heb ik al spijt en zou terug willen, maar ik spreek niet en voort gaat 't over de kokende zee. Ik weet wel dat de twee Madoerezen capabel genoeg zijn ons veilig over te brengen. Bovendien zit mijn man naast me en heeft mijn hand gegrepen. Ondanks dit alles sta ik duizend angsten uit en 't hoogtepunt komt, als ik van de steigerende sampang over moet stappen op het schip. Mijn man schreeuwt boven het geweld van storm en regen met stentorstem, dat als hij „spring” roept, ik niet moet aarzelen, want..... Ik weet wel wat voor ijselijkheden er dan zouden gebeuren en dus volg ik prompt alle bevelen op. De stuurman op de trap vangt me liefdevol op en loodst me naar boven, waar ik met een heerlijk drankje wat bijgebracht word. Ik ben echter niet meer te bewegen met de sampang terug te gaan en de motorboot moet er aan pas komen om ons terug te brengen.

E. G. L.

HOLLANDSE OLIESEPARATOR MAATSCHAPPIJ.

De Amsterdamsche Droogdok Maatschappij N.V. en Messrs. Samuel Hodge and Sons, Ltd. te Londen hebben opgericht een nieuwe vennootschap, genaamd „Hollandse Olieseparator Maatschappij N.V.” te Amsterdam.

Doel is het schoon-, olie- en gasvrijmaken van oliehoudende compartimenten in schepen, het overnemen en olie- en gasvrijmaken van oliehoudend ballastwater, het olie- en gasvrijmaken van ladingsresten, tankbezinksels enz., een en ander in de ruimste zin des woords.

Verwacht wordt, dat de installaties in de tweede helft van dit jaar in gebruik zullen worden genomen.

Aan de nieuwe N.V., die is opgericht met een kapitaal van f 2.000.000, nemen deel de Stoomvaart Maatschappij „Nederland”, de K.N.S.M. en de firma Vinke & Co., alle te Amsterdam.

Ten afscheid.

Hierbij een laatste groet, ook namens mijn gezin, aan alle vrienden en kennissen, die wij niet persoonlijk hebben kunnen bereiken, alsmede dank voor de afscheidsbrieven en -telegrammen.

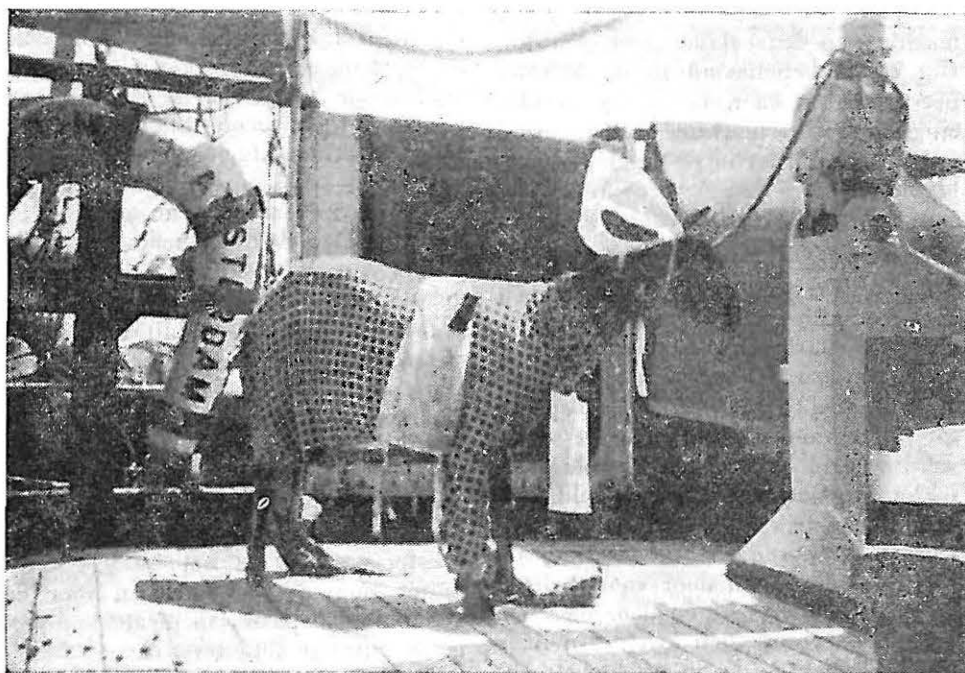
Wij danken u allen voor de prettige samenwerking en de vele vriendendiensten ons bewezen.

Een goed verblijf en... tot ziens!

J. J. Klasen
gezagvoerder.

Gezagvoerder E. de Vries vierde op 7 Februari j.l. aan boord van het ms. „Balikpapan” zijn 25-jarige dienstjubileum. Op de foto, rechts, de jubilaris, die namens de gehele bemanning hier wordt gelukgewenst door hoofdwerktuigkundige R.T. Sastro-Atmodjo.

Op 8 Februari j.l. bij aankomst van het ms. „Balikpapan” te Kalianget, werd door vrienden van gezagvoerder De Vries, werkzaam bij de Zoutregie aldaar, hem een keurig aangekleede geit als jubileumsgeschenk aangeboden.

Het dier had over z'n rug een dubbele zak, waarin aan de ene kant een fles bier was gestoken, terwijl uit de andere zijde een fles met een nog kostelijker inhoud stak. Het beestje had een pet op, waarop stond te lezen: 25 jaar. Om z'n nek hing een bord, waarop prijkte: Voor de long trip. Gezagvoerder De Vries vertelde ons nog, dat deze levende mascotte inmiddels het leven heeft geschoonken aan een, in blakende welstand verkerende, dochter. Moeder en dochter zullen wel spoedig over een goed stel „zee-poten” beschikken!

De vrouw in de scheepvaart

In deze typische mannenwereld heeft het schrijven over de vrouw aspecten die steeds belangstelling trekken. Wij hebben allen hierover onze eigen mening; maar vaker dan wij zelf denken spreken wij over „de vrouw” waarbij ernst en luim elkaar afwisselen, afhankelijk van het gezelschap of onze stemming.

Bij praten wordt het echter niet gelaten want het sterke geslacht voelt ook behoefte zijn mening over de andere kunne op papier te zetten. Wil zij daarbij verzekerd zijn dat zijn penvrucht ook door de dames wordt gelezen, dan komt bij het bewust artikel de nadere aanduiding „Alléén voor mannen”.

Kort geleden spraken wij over dit onderwerp met een jonge juriste. Zij zag het geschied over de vrouw, vooral in de huidige tijd, als een succes van het zwakke geslacht. Zoals zij o.m. opmerkte heeft de vrouw de mannen in vele opzichten geëvenaard en deze evolutie tornt aan hun zelfverzekerdheid. Vandaar deze belangstelling in woord en geschrift. Daargelaten of voren geciteerde uitspraak een juiste opvatting onder de vrouwen weergeeft, moesten wij hierover denken toen wij onze gedachten lieten gaan over de betekenis van de vrouw in de scheepvaart. Het terrein dat e.e.a. bestrijkt is zeer uitgebreid want „scheepvaart” omvat niet alleen schepen en rederijen maar ook de vele bedrijven die voor het uitoefenen van de zeevaart van belang zijn. Voorts omvat de zeevaart een maritiem en een commercieel gedeelte. Het eerste belichaamd in de Marine, het tweede in de Koopvaardij. Zonder enig nadere beschouwing en toelichting is het bekend, dat in de afgelopen oorlog de vrouw in de zeevaart een taak en een functie heeft vervuld, wat een generatie terug onmogelijk werd geacht.

Door eigen waarneming mochten wij in de voorbije oorlogsjaren de vrouw bij onze Marine en Koopvaardij aan het werk zien. In het bijzonder bij de Marine bleef haar taak niet beperkt tot het administratieve gedeelte maar werd zij o.m. ingeschakeld in vele praktische functies. De onwennigheid, die in de beginne bij de mannelijke collega's naar voren kwam, werd bij de Marine overwonnen door voorschriften en richtlijnen terzake én door de wijze waarop de vrouw zich kwijtte in haar taak. Als bekroning op plichtsbetrachting, nauwgezetheid en kunde gedurende de oorlogsjaren bleef in de Marine de vrouw als een onmisbare schakel bestaan. Zij kan er thans zelfs de rang bekleden van hoofd-officier in geheel zelfstandige functies.

Dit succes van de vrouw in het maritieme gedeelte van de zeevaart vond plaats in enkele jaren tijd. De snelheid waarmee e.e.a. zich voltrok was uiter-

aard ook te danken aan de bijzondere oorlogsomstandigheden waardoor de behoudendheid van mannelijk inzicht over vrouwenarbeid „buiten de huishoudelijke taken” spoediger kan worden overwonnen dan in normale tijden het geval zou zijn geweest.

Bij de Koopvaardij ging e.e.a. veel geleidelijker en tot vandaag is het nog niet zover als bij de Marine. Dit is feitelijk niet te verwonderen. Over een tijdvak van honderden jaren was de rol van de vrouw in de handelsvaart volkomen passief geweest; de enige actieve rol werd door een bepaald soort vrouwen vervuld bij het ronselen van zeelieden voor suppletie bemanning om de schepen in de vaart te kunnen houden. Als monument van deze passiviteit staat in Amsterdam de Schreiers-toren waar verdriet en tranen als enige daadwerkelijk medeleven met de scheepvaart tot uiting kwam.

Maar de tijd staat niet stil en de vrouw in haar evolutie ook niet. De weg, die echter afgelegd moest worden om enige betekenis te verkrijgen in scheepvaart en zakenleven, was lang en moeilijk. De gehele emancipatie van de vrouw in West-Europa is hiermee verweven.

Interessant is het in dit verband te weten, dat uit oude Chinese kronieken blijkt, dat de vrouw in het China van Confucius in zakenleven en handelsvaart reeds een belangrijke plaats innam. Men had in die tijd vrouwelijke reders, terwijl de vrouw zelfs als kaperkapitein er op uit trok. Zover is de Westerse vrouw in het huidige tijdsbestek nog niet gekomen en voor de avontuurlijke baan van piratenkapitein is het gunstige getij verstreken.

Toch is het opmerkelijk, hoe de vrouw trots alle vooroordeel in een tijdvak van 300 jaar kans heeft gezien betekenis te krijgen bij de zeevaart. In de V.O.C.-tijd zou toch geen weldenkend mens hebben kunnen geloven dat er nog eens een tijd zou komen dat de rederijkantoren over een belangrijk deel bevolkt zouden zijn door werkende vrouwen. De zeeman in die tijd zou gewoon verstijven wanneer hij op „Het

Kantoor” allerlei fleurige toiletjes zou ontdekken. Het zou voor hem een zeker teken zijn van decadentie en verwijfd gedoe. Nu aanvaarden wij dit alles als vanzelfsprekend en niemand ziet er iets vreemds of gekks in.

De kwaliteiten die de vrouw bij haar werk bij de rederijen naar voren bracht zijn opmerkelijk. Hierover lazen wij in een Amerikaans zakenblad het e.e.a. Men kwam o.m. in dat artikel tot de conclusie dat de vrouw op de scheepvaartkantoren evenals op de kantoren in het bedrijfsleven een onmisbare schakel vormt. Als bijzondere geschikte eigenschappen bleek de vrouw voor administratief werk e.d. te beschikken over nauwgezetheid en concentratievermogen. In dit opzicht legden volgens dit artikel de mannelijke collega's het beslist af. Grappig was voorts daarbij de aantekening dat de vrouw op kantoor beter de humeurjes van chefs e.d. weet op te vangen dan de heren in dergelijke functies. De passieve vrouwelijke aard is in dit opzicht dus blijkbaar verdraagzamer en geduldiger dan die van de heer der Schepping. Uit eigen ervaring kunnen wij het vorenstaande onderschrijven; het zou er op de kantoren al slecht uitzien als prikkelbaarheid en minder goed humeur alleen maar onder mannen moet worden opgevallen.

In de handelsvaart heeft de vrouw tot heden echter nog geen bepaalde leidende en zelfstandige functies kunnen vervullen, dit in tegenstelling met het bedrijfsleven waar zelfs vrouwelijke directeurs bestaan. De reden hiervan is niet ver te zoeken. De rederijen hebben te maken met schepen, varen en de zee. Naar manneninzicht is dit zeker geen vrouwenwerk en op grond van deze mening gaat de opgang van de vrouw voor belangrijke functies in de scheepvaart veel langzamer als in het bedrijfsleven. Zelfs in het zo vooruitstrevende Amerika blijkt secretarisse van de directie, sociaal-verzorgster e.d. en een enkel meer of minder zelfstandige functie op personeels- en passageafdelingen de belangrijkste posities te zijn die door vrouwen wordt bekleed.

Zonder de waarde van de mannelijke leiding iets te kort te doen, geloven wij toch, dat aard en aanleg de vrouw ook in de scheepvaart geschikt maakt voor belangrijker posities als haar nu in het algemeen wordt toevertrouwd.

Dit alles zal velen van ons te extreem in de oren klinken. Wij moeten daarbij wel bedenken dat wat wij nu heel gewoon vinden, onze voorouders bij de gedachte alleen de schrik op het lijf zou jagen.

Voorspellingen doen heeft niet altijd positieve waarde, vooral als de bewijsovervoering praktisch ontbreekt. Toch zullen wij er ons aan wagen. Naar onze mening zijn in de scheepvaart leidende functies die zeker in de naaste toekomst binnen het bereik van de vrouw zullen liggen. Zou een vrouwelijk Hoofd van de afdeling Personeel, Civiele Dienst of Passage over enige jaren uitgesloten zijn? E.e.a. klinkt zeker erg ongeloofwaardig maar denk hierbij wederom aan onze voorouders en hun kijk op zaken die nu voor ons gemeen goed zijn.

Voor het beroep ter zee durven wij echter geen uitspraak te doen. Ook ons komt het nog te kras voor dat straks op de brug een vrouwelijke kapitein zou staan. Toch schijnt in Sovjet Rusland dit zo mannelijke beroep reeds beconcureerd en uitgeoefend te worden door het zwake geslacht.

Wij mannen dienen echter als wij gaan beoordelen waartoe de vrouw wel en niet in staat is, e.e.a. niet te onderschatten en blijven daarbij indachtig de slagzin van het bekende Amerikaanse vrouwenblad „Ladies Home Journal”: never underestimate the power of a woman.

H.A.C.

In memoriam

Vlak voor het ter perse gaan van dit nummer, bereikte ons het droeve bericht, dat ten gevolge van een ernstige ziekte op 23 Maart j.l., des morgens om 9 uur in het ziekenhuis Petamburan in de leeftijd van 32 jaar is overleden de heer

E. G. Gabeler,

in leven employé werkzaam op de Afd. Vrachtzaken van het Hoofdkantoor. Onze maatschappij verliest in hem een buitengewoon toegewijd en uitstekend medewerker.

Het heengaan van de heer Gabeler is voor zijn gezin een zware slag; gaarne wensen wij op deze plaats zijn echtgenote en zijn kinderen de kracht en de berusting toe om dit onherstelbare verlies te dragen.

Hij ruste in vrede.

Het is op 4 Maart j.l. een byzondere dag geweest voor de HH. A.J. Rompas en J. Tumanken, resp. kapiteins van de motorschepen „Sungei Bila” en „Sungei Asahan”, daar beide I.K.V.-ers het feit herdachten, dat zij 25 jaar geleden in dienst traden bij de K.P.M.

Het agentschap Medan, dat het beheer heeft over genoemde Sungaischepen, had het emplot dusdanig in elkaar gezet, dat beide schepen op die 4de Maart tegelijk te Belawan, hun thuishaven, zouden liggen.

Op de bewuste dag om 10.45 uur, kwam Mr. Ter Braake, agent Medan, tesamen met alle stafemployés, enige beambten en klerken van het Belawan-kantoor, alsmede de directeur en enkele opzichters van de Uniekampong aan boord. Ook de gezagvoerder van het binnenliggende ms. „De Eerens”, kapitein Sonneveldt, gaf door zijn komst blijk van zijn belangstelling.

Daar de „Surgei's” geen salon hebben, werd de receptie op de brug gehouden. Ook daar is ruimte tekort, zodat enige der aanwezigen zich tevreden moesten stellen met een plaatsje op het sloependek. Klokslag 11.00 uur opende Mr. Ter Braake, namens de directie, zijn toespraak. O.m. zei spreker, dat het hem een genoeg deed beide jubilarissen, mede namens de directie, te mogen bedanken voor de vele diensten, die zij aan de maatschappij hebben bewezen, vooral in het byzonder voor wat zij als „Sungei”-kapiteins hebben gepresteerd.

Na deze treffende toespraak werden drie hoera's op de jubilarissen uitgebracht, waarna de gebruikelijke maatschappij-geschenken persoonlijk door Mr. Ter Braake werden overhandigd. Nadat alle aanwezigen de heren Rompas en Tumanken hadden gelukgewenst, bleef men nog enige tijd, onder het genot van een koele drank en gezellige kout, bijeen. Om 12 uur behoorde deze voor de beide I.K.V.-ers zo byzondere dag weer tot het verleden.

N.F.A. Tentua

Stuurman a/b ms. „Sungei Asahan”

EN TEN SLOTTE . . . . .

Een kind heeft een goed inprentingsvermogen en geheugen en met deze gaven kan het, als het gaat om het inpompen van leerstof, een heel eind komen. Maar begrip hebben van wat het leert is nog heel anders.

Hiervan bestaan talloze voorbeelden. Zoals dat van het jongetje, dat van een bijbelfragment over de Hebreëen altijd „de heer Bremer” maakte, een figuur uit zijn eigen wereldje, de leider van het koortje waarin hij zong. En dat van dat andere jongetje, in wiens gedachten de vrouw van Lot in een zuurstok was veranderd; wat zegt zo'n kind het woord zoutpilaar?

Misschien dat, wanneer in de toekomst ons onderwijs wat meer op begripsvorming is ingesteld en wat minder op feitenkennis, instanties die veel met het publiek hebben te maken niet meer zulke dwaze brieven krijgen. Hoewel het ook een kwestie is van intelligentie en die kan men helaas niet aanleren . . . . . Hieronder volgt een kleine bloemlezing van wat men bij het Gemeente Energie Bedrijf te Amsterdam zo onder de ogen krijgt.

„Ik ben niet in staat om mondeling te komen” schrijft iemand en een ander deelt mede: „Het warme water wil 's nachts niet branden”. Een volgende briefschrijver zit met deze moeilijkheid: „De monteur, die bij mij is geweest, zei dat hij van binnen verbrand was. Gaarne had ik dat U hem door een ander liet vervangen”. Een vreemde ervaring moet ook de dame of heer hebben gehad die dit schrijft: „Ik deel U mede dat ik een meteropnemer bij mij aan huis heb gehad van 4 maanden”.

En ten slotte is dit wel een merkwaardig verzoek: „Graag had ik dat U mij een monteur zendt, want zo hem ik niet in staat een bad te nemen”.

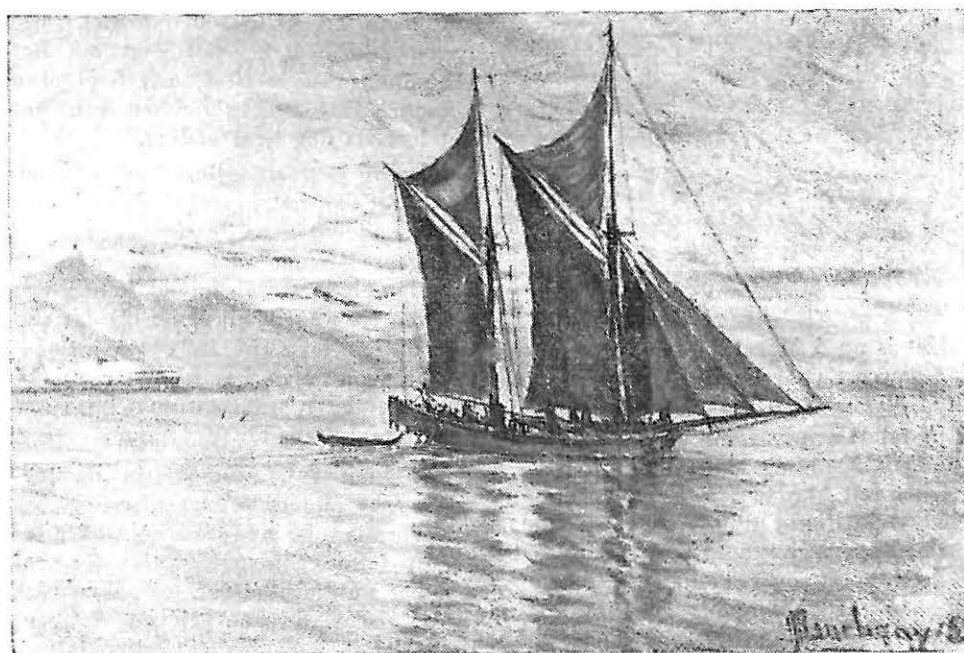
(Alg. Handelsblad).

Hoe oud is de Atlantische Oceaan?

Een wetenschappelijke expeditie onder leiding van de Zweedse professor Hans Pettersson is kort geleden van haar onderzoekreis teruggekeerd met nieuwe gegevens over de Atlantische Oceaan. Zij heeft ontdekt, dat deze wereldzee niet 70 miljoen jaar oud is, zoals men tot nu toe aannam, maar meer dan 500 miljoen jaar. Op het grondgesteente van de bodem blijkt zich namelijk een laag bezinksel te hebben gevormd, die 3600 meter dik is. Professor Pettersson heeft dit kunnen vaststellen door dieptebommen tot ontploffing te brengen en vervolgens het tijdsverschil te meten tussen de echo, die werd teruggekaatst door de bovenkant van de laag bezinksel, en die, welke werd teweeggebracht door het grondgesteente. Omdat bekend was, dat het bezinksel in 150 jaar met een laagje van ongeveer één millimeter vermeerdert, was het mogelijk bij benadering de ouderdom van de Atlantische Oceaan te bepalen.

Om de beste foto van het jaar

In het April-nummer '53 van „de Uitlaat” schreven wij, dat gezagvoerder Fleurbaay, de bekende kapitein-schilder van onze vloot, een viertal schilderijen uitloofde aan die personeelsleden, die in de loop van 1953 de beste bijdragen voor ons blad zouden leveren. Zo werd o.m. ook een schilderij (afm. 40 x 30 cm) uitgelooft voor de beste (amateur-)foto van het jaar. Hierboven ziet u een afbeelding van bedoeld schilderij.

Het was geen gemakkelijke taak, waarvoor uw redactie zich geplaatst zag, doch wij hebben gemeend om het schilderij te moeten doen toekomen aan de heer W. Th. Mierop, gepensionneerd hoofdwerktuigkundige van onze maat-

schappij, die thans in Nederland verblijft. Hij ontvangt deze prijs voor zijn (bekroonde) foto: „Paarden op het strand van Savu, wachtend op inscheping”, voorkomende in het October-nummer.

Wij wensen de heer Mierop van harte geluk met dit fraaie schilderij, dat wij hem een dezer dagen zullen doen toekomen. Tevens een woord van dank aan gezagvoerder Fleurbaay voor zijn sympathieke medewerking.

Wij kunnen onze lezers nog mededelen, dat gezagvoerder Fleurbaay ook voor dit jaar weer 4 door hem vervaardigde schilderijen, naar maritieme gegevens, uitlooft.

Zak op straat

Eindelijk was het dan zover. Na, pakweg, drie tot vier jaar in de verschillende stuurmansrangen te hebben doorgeperst gingen ze dan met z'n vieren voor het eerst met verlof.

Ze waren geboekt op één van die witte Italiaanse boten, dat aan hun vertrek een apart tintje verleende.

Aanvankelijk liep het met de bagage niet zo vlot. Terwijl de één zware spierwerk nodig had om z'n koffers dicht te krijgen, zat de ander met wanruimte. Dit werd echter snel rechtgezet, want na ampele discussie werd besloten de gehele hap kleren, boeken enz., die ze met z'n vieren rijk waren, volgens plan over alle aanwezige hut- en gewone koffers, in totaal twaalf, te verdelen. Natuurlijk met inachtname van de meest elementaire stuwageprincipes, zodat ook inderdaad droog op nat, licht op zwaar, hemd bij hemd en broek bij broek zou komen. Je bent stuurman of je bent het niet. Af en toe werd wel eens overgestapt op het prop-en smijt-maar-in-systeem, maar toen men later de afgeladen koffers bekeek, kon men toch wel zien, dat hier experts aan het werk geweest waren.

Nou en hier zou dan alles mee afgelopen zijn, als ze niet toevallig een kleine twintig paar schoenen hadden ontdekt, die ze straal over het hoofd hadden gezien en waarvoor in de koffers geen plaats meer was. Een goed zeeman moet echter kunnen improviseren en dat kon je dan ook rustig aan deze knapen overlaten. In no time was er een vrij ordentelijke juten zak versierd, waar de schoenen een beste plaats in vonden.

Zo hadden ze dus twaalf koffers en één zak. Dat zat wel safe, want nu had ieder drie koffers permanent onder zich en zou het beheer over de zak beurte- lings worden waargenomen.

Op de dag van vertrek stegen ze, met een hoofdvol spijkers van de vorige avond en met hun dertien colli in de bus en reden, nagejuicht door een eveneens met spijkers overladen schare achterblijvende collega's, Priokwaarts.

Na afhandeling van de douanezaken gingen ze aan boord en waren er, misschien door de zenuwen of misschien door het de vorige avond zo rijkelijk gevloede bier, snel achter, dat „Signori” op een deur „Heren” betekende. Zo omstreeks lunchtijd, ze hadden Priok net verlaten, zouden vóór het biertje hun door het vele gesjouw enigszins smoezelig geworden, verfomfaaide kledij omwisselen tegen een schoon pakiaian.

Eerst een duik in de badkamer met alle Italiaanse knoppen en daarna begon het gegraai in de netgestuwde koffers.

(vervolg op nevenstaande pagina)

Kent u ze ??

Er zijn verschillende ambachten, beroepen en ook takken van sport en ontspanning, die zich in het bezit van een schutspatroon mogen verheugen. Kent u ze en wat weet u van hun leven? Een van de tien onderstaande groepen heeft echter geen schutspatroon. Wee u welke?

1. De patroon van de timmerlieden ?
2. De patroon van de schoenmakers ?
3. De patroon van de jagers ?
4. De patroon van de automobilisten ?
5. De patroon van de metaalbewerkeren ?
6. De patroon van de voetboogschutters ?
7. De patroon van de politie-agenten ?
8. De patroon van de padvindere ?
9. De patroon van de geneesheren ?
10. De patroon van de handboogschutters ?

De oplossingen kunt u vinden op nevenstaande pagina.

KENT U ZE?

(oplossing van nevenstaande pagina)

1. *Sint Jozef*, de man van Maria, uit wie Christus geboren is. Zijn feestdag is 19 Maart.

*

2. *Sint Chrispijn of Crispinus*, gesproken uit een aanzienlijk Romeins geslacht. Tijdens de kerkvervolging in de 3e eeuw na Christus nam hij met zijn broeder Crispinianus de wijk naar Soissons, waar beiden voor de armen kosteloos schoenen maakten. Chrispijn werd om zijn geloof onthoofd.

*

3. *Sint Hubertus*, bisschop van Tongeren. Hij leefde van 665 tot 727. Zijn stoffelijk overschot werd in 825 overgebracht naar het tegenwoordige Sint Hubertus in de Ardennen. Daar gingen de jagers hem al spoedig als hun patroon vereren. Aan zijn naam is de legende verbonden van het wonderhart, dat hem met een kruis tussen het gewei zou zijn verschenen. Zijn feestdag wordt op 3 November gevierd.

*

4. *Sint Christophoros*. Deze Griekse naam betekent Christusdrager. De legende wil, dat hij besloten had de sterkste op aarde te dienen. Zijn keus viel eerst op de keizer, maar deze bleek bang te zijn voor de duivel. Toen koos hij de duivel, maar de duivel was bang voor het kruis. Daarom ging hij ten slotte als boeteling langs een brede rivier wonen. IJzersterk en geweldig van afmetingen als hij was, droeg hij de pelgrims naar de overkant. Eens droeg hij een klein kind op zijn schouders door het water. Bij elke stap, die hij deed, werd zijn last zwaarder. Ten slotte was hij zo loodzwaar, dat Christophoros niet verder kon. Toen herkende hij op zijn schouders het Christuskind, dat sterker was dan de keizer en de duivel.

Aanvankelijk was Christophoros, die waarschijnlijk onder keizer Decius (249 — 251) leefde, de patroon van de schippers en vlotters; tegenwoordig ook van de automobilisten.

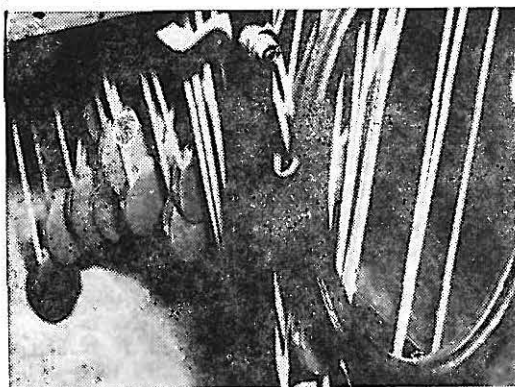
*

5. *Sint Eloy of Eligius*. Hij was goudsmid en leefde van 590 — 660. Van hem gaat het verhaal, dat hij eens een gouden koningszetel moest maken en kans zag uit het beschikbare materiaal twee zetels te vervaardigen. Later werd hij bisschop van Doornik. Zijn feestdag is 1 December.

*

6. *Sint Sebastiaan*. Een martelaar voor zijn geloof uit de 3e of 4e eeuw.

ONZE MAANDELIJKSE FOTO-PRJJSVRAAG

Heeft u de oplossing al gevonden van onze eerste opgave in onze maandelijkse foto-prijsvraag? Deze maand weer een nieuwe opgave, welke beslist niet moeilijk is. Uw oplossing van deze opgave moet uiterlijk 20 Mei a.s. in ons bezit zijn. Adresseer aan: de Redactie van „de Uitlaat” — p/a n.v. K.P.M. — Medan Merdeka Timur 5 — Djakarta. Iedere maand loven wij onder de goede inzenders een bedrag uit van Rp. 15.—. Bekijkt u de foto eens goed en vergeet daarna niet uw oplossing in te zenden!

Hij werd met pijlen doorschoten en daarna doodgegeseld. Zijn feestdag is 20 Januari.

*

7. Als u de *Heilige Hermidad* de patroon van de politie noemt, hebt u het fout. De Heilige Hermidad (Spaans: Santa Hermidad) is een broederschap tot onderlinge handhaving van de orde en de rust. Zo heette het verbond van een aantal steden in Castilië onder Alphonsus VIII. Het werd in 1496 tot een staatsorgaan gereorganiseerd.

*

8. *Sint Joris*. Stierf als een martelaar voor zijn geloof tijdens de kerkvervolging onder keizer Diocletianus (284 — 305). Hij was afkomstig uit Cappadocië en bekleedde een hoge plaats in het Romeinse leger. De legende van zijn dappere strijd met de draak, waaraan o.a. ook kinderen werden geofferd, stamt uit de 12e of 13e eeuw. Zij heeft hem tot patroon van de ridders en de krijgers, later tot die van de padvinders gemaakt. Zijn feestdag is 23 April.

*

9. De geneesheren hebben twee patroons, die steeds in één adem worden genoemd: *Sint Cosmas en Sint Damianus*. Het waren broers, die beiden het beroep van heilkundige uitoefenden en daarbij gratis hun diensten aanboden. Velen hebben zij tot het Christendom bekeerd. Zij stierven de marteldood te Cyrrhus in Syrië.

*

10. *Sint Joris* is ook de patroon van de handboogschutters. Als krijgsman hanteerde hij even goed de pijl en boog als het zwaard. (Zie verder onder 8).

ZAK OP STRAAT.

(vervolg van nevenstaande pagina)

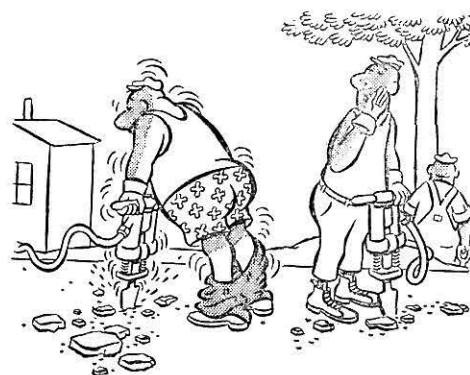
Bijna tegelijkertijd misten ze de zak met schoenen. Kreten van „Jij.....”, „Nee, hij.....” en „Ik.....” helemaal niet” daverden door de kleine hut en een paniekerig gezoek naar de zak begon.

Onder bedden, op bedden, in kasten, gangen, aangrenzende hutten, enfin overal tot zelfs op het slopendek toe werd gezocht. Evenwel geen resultaat. Later stonden ze met z'n vieren enigszins triest aan de railing en dachten aan hun schoenen, die nu waarschijnlijk onder andere voeten over Priok's dreven gingen tot er één met galgenhumor opmerkte: „Hier zullen ze ons waarschijnlijk wel geen nummers voor geven.....”.

N. J. d. M.

HOE LANG ZAL DE ZON nog blijven schijnen?

Zonder de zonnewarmte zou het leven op aarde onmogelijk zijn. Nu is het bedenkelijke, dat de zon iedere dag 360 milliard ton aan gewicht verliest. Hoewel zij met deze ontstellende snelheid verbrandt, veronderstellen de geleerden, dat zij zeker nog een milliard jaren kan branden. Voorlopig behoeven we ons in dit opzicht dus geen zorg te maken.

— Héééééé Gerrit.....! —

van onze afdeling personele zaken

De volgende mutaties vonden bij onze maatschappij plaats.

AANGEKOMEN:

Per vliegtuig:

E. W. de Haas	hfd. wtk.	14/2	ex RV
K. Boswijk	gezagv.	3/3	ex RV
B. R. Beekhuysen	2de stm.	3/3	ex RV/SV
A. Bikker	2de stm.	4/3	ex RV/SV
Fr. van der Stok	hfd. empl.	4/3	ex GSV (naar afd. Passage/H.K.)

H. J. Wulftraat	2de stm.	6/3	ex RV/SV
W. F. Klute	2de stm.	7/3	ex RV/SV
J. v.d. Zwan	gezagv.	18/3	ex RV
J. Bennink	gezagv.	20/3	ex RV
A. v.d. Meulen	1e stm.	21/3	ex RV
Mr. W. L. Bessem	chef van dienst	22/3	ex GSV (naar afd. PZ/HK)
G. Potjewijl	1e stm.	24/3	ex RV

Per ms. „Willem Ruys“ ddo. 3/3:

C. H. Poulus en gezin	adj. chef	ex EV	(naar ag. Makassar)
H. L. Molleman en gezin	adj. chef	ex EV	(naar afd. Vrachthuis/HK)
J. C. van Noordenne	adj. chef	ex EV	(naar afd. Equipage/Surabaja)

Ch. G. Antonissen	hfd. empl.	ex EV	(naar afd. Archief/HK)
K. H. Molleman	hfd. empl.	ex EV	(naar ag. Surabaja)
Mej. E. H. Lugten	dochter hfd. empl.		

Mevr. A. A. C. van der Molen-Pastoor en kinderen	gezin empl.		
--	-------------	--	--

Mej. J. G. Harinck	dochter direct.		
D. J. Smit en echtg.	1e stm.	ex RV/SV	
J. A. Houtman	1e stm.	ex RV	

Mevr. J. E. Schouw-Vos en kind	gezin 1e stm.		
--------------------------------	---------------	--	--

Mevr. M. P. F. J. Dirks-Beccari	echtg. 1e stm.		
---------------------------------	----------------	--	--

Mevr. C. J. Stoter-Gründmann en kind	gezin 2de stm.		
--------------------------------------	----------------	--	--

Mevr. M. C. J. Warbroek-Vermolen	echtg. 2de wtk.		
----------------------------------	-----------------	--	--

Welkom!

VERTROKKEN:

Per vliegtuig:

G. v. d. Kleyn	gezagv.	15/2	RV
A. F. de Bruyn	gezagv.	2/3	RV
W. F. Kraan	gezagv.	8/3	RV/OP
Tj. v. d. Molen	1e stm.	12/3	RV/SV
G. W. den Hartigh	kv 3de wtk.	14/3	einde dienstverband
C. van Swoll	adj. chef	14/3	GSV (ex afd. PZ/HK)
G. C. Voorrips	kv. gezagv.	15/3	einde dienstverband
B. Broekhuizen	gezagv.	21/3	RV

Per ms. „Willem Ruys“ ddo. 10/3:

J. J. Klasen en gezin	gezagv.	RV/OP
E. C. Pronk en gezin	gezagv.	RV
B. D. Schippers	kv. gezagv.	einde dienstverband
H. J. van Dassen	kv. gezagv.	„

A. L. Raemdonk en gezin	hfd. wtk.	RV
F. A. Meertens	hfd. wtk.	RV

Drs. P. H. L. J. K. v. d. Kerkhoff en gezin	hfd. empl.	EV (ex afd. Secretarie/HK)
---	------------	----------------------------

P. J. Heesterman en gezin	hfd. empl.	EV (ex ag. Medan)
---------------------------	------------	-------------------

M. Dinkelman en gezin	hfd. empl.	EV (ex afd. Passage/HK)
J. Ferkrans en gezin	empl.	EV (ex ag. Singapore)

J. Ch. Berkholst en gezin	empl.	EV (ex ag. Palembang)
Ch. Cuperus en gezin	empl.	EV (ex afd. VRV/HK)

Mej. M. den Besten	directrice Ziekenhuis Peltamburan	EV
--------------------	-----------------------------------	----

Mevr. C. van Altena	empl.	EV (ex afd. Secretarie, HK)
J. W. Schutte	1e stm.	ontslag op verzoek

A. J. P. Volder en echtg.	2de stm.	RV
---------------------------	----------	----

K. P. C. A. Gramberg en gezin	2de stm.	RV/SV
-------------------------------	----------	-------

Per ms. „Sibajak“ ddo. 26/3:

Mr. G. van Voorthuizen en gezin	hfd. empl.	EV (ex afd. Secretarie/HK)
---------------------------------	------------	----------------------------

W. B. van Ginneken en gezin	hfd. empl.	EV (ex ag. Surabaja)
-----------------------------	------------	----------------------

E. J. B. Wahr en gezin	hfd. empl.	EV (ex ag. Makassar)
------------------------	------------	----------------------

E. F. Jüch	empl.	EV (ex CM III/HK)
------------	-------	-------------------

J. J. van Hees en gezin	empl./baas B	ontslag op verz. (ex Werkpl./Tg. Priok)
-------------------------	--------------	---

J. H. Traanman en gezin	empl./baas B	EV (ex TD/Makassar)
-------------------------	--------------	---------------------

K. Ch. de Lannoy en gezin	empl.	EV (ex ag. Palembang)
---------------------------	-------	-----------------------

H. A. Teeuw en gezin	empl.	ontslag op verz. (ex ag. Tg. Priok)
C. v. d. Wetering en gezin	empl./baas A	EV (ex Werkpl./Tg. Priok)

K. Metz en gezin	empl.	EV (ex Surveydienst Tg. Priok)
J. Smet en gezin	empl.	EV (ex ag. Tjirebon)

M. J. P. Bahijary	2de stm.	SV
-------------------	----------	----

R. L. Kreeuseler en gezin	2de wtk.	RV
Sj. Wijbenga	2de wtk.	RV/SV

W. E. Wouterling en echtg.	3de wtk.	RV/SV
----------------------------	----------	-------

G. N. M. Stok	5de wtk.	
G. J. de With	kv. 3de wtk.	einde dienstverband.

E. R. Stolk	4de wtk.	RV/SV
-------------	----------	-------

Goede reis en behouden aankomst!

NIEUW AANGENOMEN:

M. C. van den Engh	11. wtk.	aangekomen per ms. „Willem Ruys“ ddo. 3/3
--------------------	----------	---

B. Verspuy	11. wtk.	idem.
J. Keuvelaar	11. wtk.	idem.
J. Mesman	11. wtk.	idem.
J. Habing	11. wtk.	idem.
T. Engelsma	11. wtk.	idem.
E. Mirek	11. wtk.	idem.
J. H. Dikker	11. wtk.	idem.
A. J. W. Bovendeert	11. wtk.	idem.

A. F. J. van Riet	5de wtk.	aangekomen per ms. „Straat Bali“ ddo. 5/3
-------------------	----------	---

A. C. Bijl	4de stm.	aangekomen per vliegtuig ddo. 6/3
------------	----------	-----------------------------------

A. F. Roobol	4de stm.	idem.
E. V. Jurg	4de stm.	aangekomen per vliegtuig ddo. 11/3

Welkom bij onze maatschappij!

MUTATIES:

Ch. A. de Roy van Zuydewijn	hfd. empl.	13/2	van TD/HK naar Berouw.
W. H. Eendebak	empl.	21/2	van afd. CM II/HK naar ag. Palembang.

J. Thiebout	hfd. empl.	22/2	van ag. Makassar naar afd. Claims/HK.
-------------	------------	------	---------------------------------------

D. Schotel	empl.	26/2	van ag. Singapore naar Surveydienst/Tg. Priok.
------------	-------	------	--

G. D. Mitchell	adj. chef	2/3	van ag. Padang naar ag. Tg. Priok.
----------------	-----------	-----	------------------------------------

F. H. Hordijk	empl.	2/3	van ag. Padang naar ag. Tg. Priok.
---------------	-------	-----	------------------------------------

D. van Santen	empl.	6/3	van afd. CD/Tg. Priok naar ag. Surabaja.
---------------	-------	-----	--

G. A. S. Siahaja	loc. empl.	9/3	van ag. Makassar naar afd. PZ/HK.
------------------	------------	-----	-----------------------------------

Mr. F. H. von Meyenfeldt	hfd. empl.	19/3	van PZ/H.K. naar afd. Secretarie/HK.
--------------------------	------------	------	--------------------------------------

Rd. Atma di Nata	empl.	1/3	ontslag op verzoek (ex ag. Tjirebon).
------------------	-------	-----	---------------------------------------

Wat men naar het buitenland mag medenemen

Met ingang van 1 Maart 1954 werden de ondervolgende bepalingen van kracht, voor het uitvoeren van verhuisboedel, kleren (sieraden en juwelen) van passagiers, alsmede voor het verzenden van zee-post en luchtpostpakketten. Deze bepalingen zijn vastgelegd in een circulaire (no. 1/54) van 29 Januari j.l. en zijn afkomstig van het Hoofd Centraal Bureau Exportzaken.

Uw redactie heeft gemeend er goed aan te doen bedoelde circulaire hier in extenso op te nemen.

„Met de term „uitvoer” wordt bedoeld „het zenden naar het buitenland uit het Indonesische tolgebied”.

Aan de dienst In- en Uitvoerrechten en Accijnzen wordt de contrôle op de uitvoering van de bepaling algemene vrijstelling op diverse categorieën van goederen opgedragen.

A. 1. Het is aan iedere meerderjarige passagier (21 jaar en ouder) toegestaan zonder uitvoer-vergunning mede te nemen: 2 kg. koffie, 1 kg. thee, 1 kg. suiker 1 kg. rijst, 1 kg. specerijen, 5 bl. conserven (incl. 1 bl. margarine, boter of braadolie), 200 st. sigaretten of 50 st. sigaren of 1 kg. tabak, terwijl het voorts is toegestaan om andere goederen tot een maximum waarde van Rp. 25.— (zoals zeep, klapperolie, soja, enz.) mede te nemen met inbegrip van de zelf medegenomen goederen dan wel die, welke na het vertrek van de passagier worden verzonden. Verhuisboedel kan door iedere meerderjarige passagier (21 jaar en ouder) dan wel door elk gezin zonder uitvoer-vergunning naar het buitenland worden meegenomen.

Onder verhuisboedel wordt verstaan:

gebruikte huisraad, dat naar het buitenland wordt gezonden, omdat de eigenaar wordt overgeplaatst buiten het Indonesische tolgebied, met dien verstande, dat genoemde goederen inderdaad sedert enige tijd voor de overplaatsing zijn aangeschaft en dus geen goederen zijn die met opzet zijn aangeschaft in verband met de overplaatsing en voorts indien b.g. goederen in de toekomst inderdaad als huisraad zullen blijven functioneren.

De instelling, die gerechtigd is vast te stellen of een bepaald voorwerp als verhuisboedel kan worden aangemerkt is alleen de

Dienst I.U. & A. Voor het zenden naar het buitenland van voertuigen (incl. motor- en bromfietsen) alsmede van ijskasten en vriesapparaten is een uitvoervergunning steeds nodig. Een uitvoer-vergunning zal worden afgegeven, indien betrokene kan aantonen, dat bedoelde goederen destijds door hem zelf in Indonesië werden ingevoerd.

3. Kleren kunnen eveneens zonder uitvoer-vergunning worden medegenomen.

1 Sieraden en juwelen mogen alleen tot een waarde van Rp. 3000.— per volwassen passagier of tot een waarde van Rp. 5000.— per gezin, zonder uitvoervergunning naar het buitenland worden medegenomen. Indien de marktprijs op dat tijdstip meer is dan het hierboven vastgestelde bedrag, is een bijzondere vergunning van het Deviezeninstituut (L.A.A.P.L.N.) nodig.

Bovengenoemde bepaling is ook van kracht voor het medenemen zonder uitvoer-vergunning van eetgerei van zilver en ander huisraad van zilver, dat eveneens naar het buitenland kan worden medegenomen tot een bedrag van Rp. 3000.— per volwassene of tot een bedrag van Rp. 5000.— per gezin.

Indien de waarde der goederen meer is dan de vastgestelde bedragen, dient de betrokken passagier bij de L.A.A.P.L.N. (Deviezeninstituut) een volledige opgave in 3-voud in te dienen van de mede te nemen sieraden alsmede een afzonderlijke opgave der zilveren artikelen met vermelding der getaxeerde waarde.

Aan de L.A.A.P.L.N. dient eveneens te worden getoond een door een handelaar in sieraden of taxateur afgegeven verklaring inzake de waarde van de desbetreffende goederen, terwijl voorts het paspoort alsmede het passagiebiljet moet worden getoond.

5. Goederen t.b.v. de passagier zelf, die niet onder de zin van verhuisboedel vallen, mogen worden medegenomen tot een bedrag van Rp. 1000.— per volwassen passagier of maximum Rp. 5000.— per gezin.

Van een uitvoer-vergunning zijn vrijgesteld die goederen, die destijds door de passagier/aanvrager zelf in Indonesië zijn ingevoerd.

De invoer documenten dienen aan de betrokken Dienst I.U. & A. te worden getoond.

B Zee-, post- en luchtpostpakketten (tot de maximum waarde van Rp. 25.— en met inachtneming van de in de circulaire L.A.A. P.L.N. V. 84 van 16 Maart 1949 vastgestelde regeling) kunnen zonder uitvoervergunning iedere maand door elke afzender worden verzonden.

Voor zendingen per post van goederen, brieven of pakjes is de waarde-beperking van Rp. 25.— per zending van kracht.

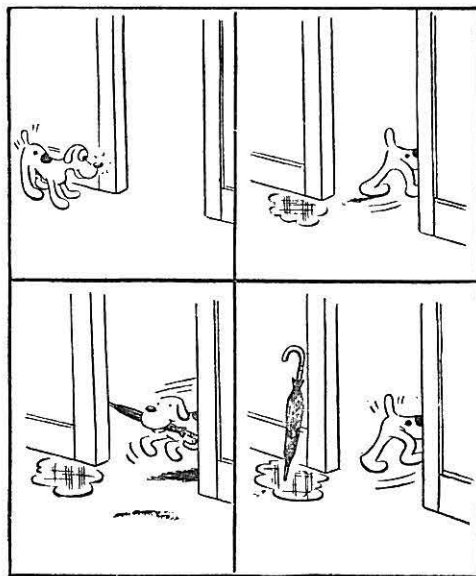
Zending van rijst, goud en zilver (in de vorm van geld of zuiver metaal) en enkele andere goederen, waarvan de uitvoer naar het buitenland ten ene male is verboden, tenzij met een afzonderlijke vergunning, maken hierop een uitzondering.

C. Voor elke van deze bepalingen afwijkende zending is een vergunning van het Centraal Bureau Exportzaken/Kantoor Exportzaken alsmede de toestemming van L.A.A.P.L.N. te Djakarta nodig.”

De eerste jaloesheid.

Het verhaal gaat, dat Adam op zekere dag tegen Eva zei, dat hij op jacht ging en weer gauw terug zou komen. Maar het duurde en duurde.....het werd laat en donker en Eva was boos. Toen Adam eindelijk weer verscheen zei ze, als alle latere Eva's: „Waar heb je zo lang gezeten?” en toen Adam zweeg, als alle latere Adam's, voegde ze er a . toe: „Ik maak me sterk, dat je iets voor me verbergt. Heb je soms iemand ontmoet?” „Je weet best, dat dat niet kan”, zei Adam, hield z'n schouders op en ging slapen.

Maar zodra hij sliep, begon Eva, nog steeds argwanend, z'n ribben te tellen!

Wie niet sterk is.....

Dengan djubilium-dinasnja jang 25 tahun kami utjapkan selamat kepada Roemalang.

M. R. Mouthaan
beambte ag. Surabaya
25 jaar
2 April 1954

Maximiliaan Richard Mouthaan werd op 16 November 1905 te Surakarta geboren, doorliep de Mulo te Bandung en bleef gedurende twee jaren werken bij de Dienst der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen. Op 2 April 1929 trad hij als klerk in KPM-dienst en werd op het Hoofdkantoor te Djakarta tewerkgesteld en wel bij de afd. Contrôle. In 1932 werd hij op eigen verzoek naar het Surabaya-agentschap overgeplaatst. Op 15 Februari 1936 werd hij tot 1e klerk bevorderd, om op 1 Januari 1933 tot hoofdklerk II te worden aangesteld.

Na de Japanse bezetting van Indonesië meldde de heer Mouthaan zich weer direct bij onze maatschappij te Surabaya aan en werd op 1 Januari 1946 tot hoofdklerk I bevorderd. Op 1 Januari 1953 werd hij tot beambte aangesteld.

Wij wensen de heer Mouthaan van harte geluk met zijn 25-jarige dienstjubileum.

Roemalang
tukang minjak — Perwakilan Makasar
25 tahun
3 April 1954

Roemalang, dilahirkan pada tanggal 8 Oktober 1909 di Maros (dekat Makasar), mulai masuk dinas Perusahaan kita di Makasar pada tanggal 3 April 1929 sebagai tukang plat. Dalam Desember 1950 ia diangkat sebagai tukang-minjak. Hingga hari ini ia masih melakukan pekerjaannya selalu dengan memuaskan para atasannya.

C. W. de Rozario
hoofdklerk I — ag. Makassar
25 jaar
11 April 1954

Cornelis Willirm de Rozario werd op 12 Mei 1907 in het toenmalige Batavia geboren, volgde aldaar de Ambachts-leergang en trad op 11 April 1929 als leerlingmachinedrijver in dienst van onze maatschappij. In Februari 1939 werd hij als werkbaas bij de Techn. dienst te Makassar tewerkgesteld, kwam gedurende de Japanse bezettingsjaren in verschillende interneringskampen terecht en meldde zich na het beëindigen van de oorlog direct weer bij onze maatschappij te Makassar aan. Op 1 Januari 1946 werd de heer De Rozario tot hoofdklerk II bevorderd, om met ingang van 1 Januari 1954 tot hoofdklerk I te worden aangesteld.

Nog steeds is de heer De Rozario op ons Makassar-agentschap werkzaam. Wij wensen hem met zijn 25-jarige dienstjubileum van harte geluk.

H. H. Sanger
ladingklerk
25 jaar
16 April 1954

Hans Hanoch Sanger werd op 23 October 1908 te Tondano geboren en trad op 16 April 1929 als leerling-ladingklerk in dienst van onze maatschappij. Op 1 April 1930 werd hij reeds tot ladingklerk bevorderd. Tot op heden vaart de heer Sanger nog steeds aan boord van onze schepen als zodanig rond en we mogen zeggen:

G. Karoendeng
machine-motordrijver
25 jaar
22 April 1954

Gajoes Karoendeng werd op 24 Juni 1906 te Tanggari (Menado) geboren en trad op 22 April 1929 in dienst der KPM. In September 1933 behaalde hij te Djakarta het diploma voor machinedrijver en werd in deze functie op 1 Augustus 1936 als zodanig aangesteld. In Augustus van dat zelfde jaar behaalde hij te Menado het diploma voor motordrijver en werd op 1 October 1941 tot machine-motordrijver bevorderd.

Wij wensen de heer Karoendeng van harte geluk met zijn 25-jarige dienstjubileum op de 22ste April a.s.

A. L. Gandaria
hoofdklerk I — Nautische dienst/Tg. Priok
25 jaar
24 April 1954
(geén foto beschikbaar)

Geboren te Taroena op 14 September 1911, trad Alexius Leonard Gandaria op 24 April 1929 als leerling-ladingklerk in KPM-dienst. Op 1 April 1930 werd hij reeds tot ladingklerk bevorderd. In deze functie bleef hij gedurende de vooroorlogse jaren doorvaren. Op 18 April 1947 werd hij definitief aan de wal geplaatst en wel als 1e klerk bij de Nautische dienst te Tg. Priok. Op 1 Maart 1948 werd hij tot hoofdklerk II bevorderd, om op 1 Januari 1952 tot hoofdklerk I te worden aangesteld.

Wij wensen de heer Gandaria van harte geluk met zijn 25-jarige jubileum.

Lahasan
mandur perahu — Perwakilan Makasar
25 tahun
25 April 1954

Lahasan dilahirkan di Bonthain (Sulawesi Selatan) dalam tahun 1911 dan pada tanggal 25 April 1929 mulai masuk dinas kami pada Perwakilan kita di Makassar. Kini ia mandur-perahu dan pada tanggal 25 April j.a.d. memperingati kedjadian, bahwa ia telah berdinis 25 tahun pada Perusahaan kita. Dengan djubiliumnja kami utjapkan selamat kepada Lahasan.

Sattoe

dirumudi — Perwakilan Makasar
25 tahun
29 April 1954

Sattoe, lahir di Pinrang (Sulawesi Selatan) dalam tahun 1900, mulai masuk dinas Perusahaan K.I.A di Makasar pada tanggal 29 April 1929. Sebagai mandur-perahu ia belajar digelap malam serta keadaan udara yang buruk berkeliling dipelabuhan Makasar dan memenuhikan segala pekerjaan dengan memuaskan para atasannya. Kami ucapkan selamat dengan jubilm-dinasnya yang 25 tahun. Banjak tahun lagi dan selamat belajar

BELANGRIJKE OPDRACHTEN ROTTERDAMSE REDERIJEN.

Van Nievelt, Goudriaan & Co's Stoomvaart Maatschappij N.V. te Rotterdam heeft aan de Werf de Noord N.V. te Alblasserdam de bouw opgedragen van twee schutdek motorvrachtschepen van elk 9350 ton met een snelheid van ca. 16 mijl. De schepen zijn tevens geschikt voor het vervoer van 12 passagiers. De volledige dieselmotor-installatie voor beide schepen zal worden geleverd door de Koninklijke Machinefabriek Gebr. Stork & Co. N.V. te Hengelo. De hoofdmotoren zijn enkelwerkende 2-tactmotoren van 7200 pk met langspoeling en drukvulling van het nieuwe type, dat Stork ontwikkeld heeft.

Met de onlangs geboekte opdracht van de N.V. Gebr. v. Uden's Scheepvaart en Agentuur Maatschappij te Rotterdam voor de bouw van een schutdek motorvrachtschip van 9550 ton, snelheid van ca. 14 mijl meegerekend, heeft deze werf haar orderportefeuille aanzienlijk uitgebreid.

Het bordje.

In een klein café was een bordje nodig en de baas liet een schilder komen, gaf hem instructies en wachtte verder af. Na een paar dagen kwam de schilder terug. Er stond, zoals ook de afspraak was, keurig „Heren” op het bordje en om het internationale cachet van de zaak (d.w.z. van het café dan) te accentueren stond er verder nog met kleinere letter „Gentlemen”, „Messieurs”, „Senores” en „Signori”.

De eigenaar knikte, vond het keurig en zag toen ineens, dat er nog iets op het bordje stond, in hem onbekende lettertekens. „Dat is Chinees”, verklaarde de schilder trots. „Eerst wou ik het er niet opzetten, maar dit vult zo aardig dat stukje daaronder”.

Het bordje hing. Keurig en wel. Er waren geen klachten. Tootdat er een Chinees kwam, die bij het zien ervan in lachen uitbarstte. De eigenaar vroeg wat er aan de hand was. Op het bordje bleek te staan: „Hulpactie voor China”.

KINDEREN MAKEN DE KRANT.

Tussen Kerst en Nieuwjaar mocht een redactie van kinderen bij Het Vrije Volk een deel van de krant vullen; dat wil zeggen: de redacteurs en redactrices van tien tot twaalf jaar konden vier dagen achtereen in de Amsterdamse en Rotterdamse edities een halve pagina volschrijven precies zoals zij dat wilden, taalfouten inbegrepen.

Uit de reacties, die de redactie van „Klein maar dapper” dagelijks ontving, is gebleken dat niet alleen de jeugdige lezers enthousiast meeleefden. Er waren volwassenen, die (met verholven spot) lieten weten, dat zij zelden met zoveel genoeg een „grote krant” hadden gelezen als deze „kleine”. In het vak vergrijsde collega's moesten erkennen dat zij telkens met meer dan normale belangstelling kennisnamen van wat die kinderen nu weer geschreven hadden.

Natuurlijk werd veel van die volwassenen belangstelling opgeroepen door de ongewilde humor, die nu eenmaal in alle kinderuitingen voor ons ligt opgesloten. Maar er was toch méér dan dat.

Een analyse van de acht krantjes vertoont merkwaardige overeenkomsten tussen de Amsterdamse en Rotterdamse jeugdstijl, maar bovendien — aldus heeft iemand verzekerd die het weten kan — met de jeugdstijl van Kopenhagen, waar enkele maanden geleden een soortgelijk experiment is uitgehaald.

Afgezien dus van de factor „ongewilde humor” (die overigens kostelijk genoeg was), vielen in deze kinderkranten misschien vooral de agressiviteit, de uiterst persoonlijke schrijfrant en de beknoptheid van de mededelingen te bewonderen.

Niet gekweld door enige journalistieke traditie trokken deze schoolkinderen van leer met het vuur van hun jeugd en onervarenheid. Het resultaat was in de eerste plaats de verrassende agressiviteit.

Een jongeman interviewt de waker op het Amsterdamse opleidingsschip „Pollux”, vindt deze man argwanend en onvriendelijk — vindt dat niet alleen maar schrijft het ook in de krant. „Hij had er na drie minuten al genoeg van”, „hij had er niet veel zin in ons rond te leiden”, dergelijke mededelingen komt men in de kinderstukjes herhaaldelijk tegen.

De jeugdige hoofdredacteurs, die ingezonden stukken behandelen, nemen ook geen blad voor de mond.

Een humoristisch effect, ongetwijfeld. Maar toch ook voor de lezers een niet-onbelangrijke mededeling, die zij in hun échte krant nimmer zullen zijn tegengekomen.

Iemand maakt de kleine redactie op een paar spelfouten opmerkingen. Het onderschrift luidt: „Je hebt wel gelijk, maar in je eigen brief zaten toch ook een paar spelfouten: speldje schrijf je niet met dt” (de inzender had „speldtje” geschreven). Moraal: kijk naar je eigen!

Hoeveel maal zou een dergelijk onderschrift de ingezonden stukken in de échte krant beter sieren dan het huichelachtige: wij kunnen met de geachte inzender niet geheel meegaan als hij schrijft....

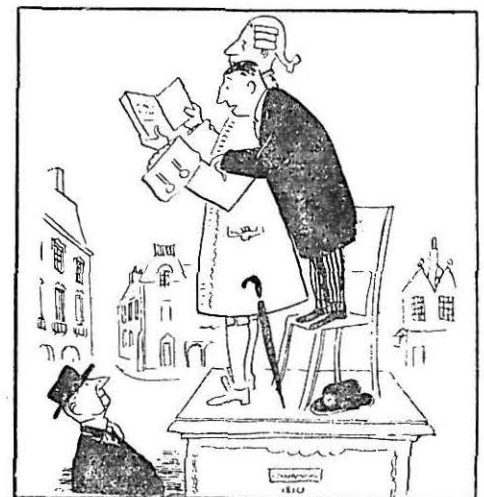
Dan de persoonlijke schrijfrant. Het was niet zomaar „een onzer verslaggevers”, die deze of gene opdracht vervulde, maar het waren Jan, Piet of Marietje zelf, en niemand zou het zo geschreven hebben als zij.

Na twee dagen kon men de stijl van deze Jan, Piet of Marietje herkennen, ook al zou er géén naam onder gestaan hebben.

Een filmrecensent van twaalf jaar meent: „Van het programma vond ik het leukst de film van het olifantje Bombo...” maar... „de film Oliver Hardy en Stan Laurel vond ik wel wat langdradig, omdat de films van die twee op elkaar lijken als twee druppels water”. Hier staat een filmrecensie op poten, dat moet worden toegegeven. Bovenal: zij is kort — de derde verdienste van onze jeugdige amateur-collega's.

Op al deze pagina's was een stuk van een halve kolom een ongekeerde lengte. Men kon een halve dag in Artis of Blijdorp vertoeven, een uur met burgemeester d'Ailly praten, twee uur in de bioscoop zitten, het stukje erover was niet langer dan twintig regels, liever korter.

Nogmaals: agressiviteit, persoonlijkheid, beknoptheid sierden deze jeugdige collega's en hun krantje voer er wel bij.

— D'r staat: „Ga weer omlaag en bemoei je met je eigen zaken!” —

Kent u de zeven wereldwonderen?

1. De hangende tuinen van Babylon.
2. Het beeld van Zeus in Athene.
3. Het mausoleum in Halicarnassus.
4. De Colossus van Rhodes.
5. De tempel van Diana te Ephese.
6. De pyramiden van Egypte.
7. De vuurtoren van Alexandrië.

U vindt ze in dit en volgende no's — de zeven wonderen van de oude wereld.

1. De hangende tuinen van Babylon

De oermens had in de eerste plaats ontzag voor de wonderen van de natuur; hij stond nog op één lijn met de tegenwoordige natuurvolkoren, die thans nog verschijnselen van de hen omringende schepping tot voorwerp van bewondering, verering en zelfs van gebed maken. De Hottentotten, die de mantis (biddende sprinkhaan) alleen wegens zijn vreemde kleur en houding als goddelijk beschouwen, vormen slechts één voorbeeld uit tienduizenden uitingen van het zogenaamde animisme.

Dit animisme werd teruggedrongen naarmate de mens zich ontwikkelde. Hij begon de natuurfenomenen als normaal te beschouwen, toen zijn geest en handen zelf gingen scheppen, en sindsdien schonk hij zijn ontzag en eerbied in de eerste plaats aan hetgeen hij zelf in zijn grootste momenten vervaardigde. Hieruit verklaren wij het, dat de eerste lijst van wereldwonderen — bekend als de zeven wereldwonderen — in geen enkel geval betrekking op natuurscheppingen heeft. De lijst werd in het begin van onze jaartelling opgesteld door de vermaarde Romeinse schrijver Plinius de Oudere of een zijner collega's van die tijd.

Hij omvatte de hierboven vermelde, schitterendste aller merkwaardige kunstwerken uit een tijdspanne van ruim drieduizend jaar vóór de geboorte van Christus. Lang geleden zijn zij alle op één na tot ruïnes geworden. Wat wij er thans nog van weten, heb-

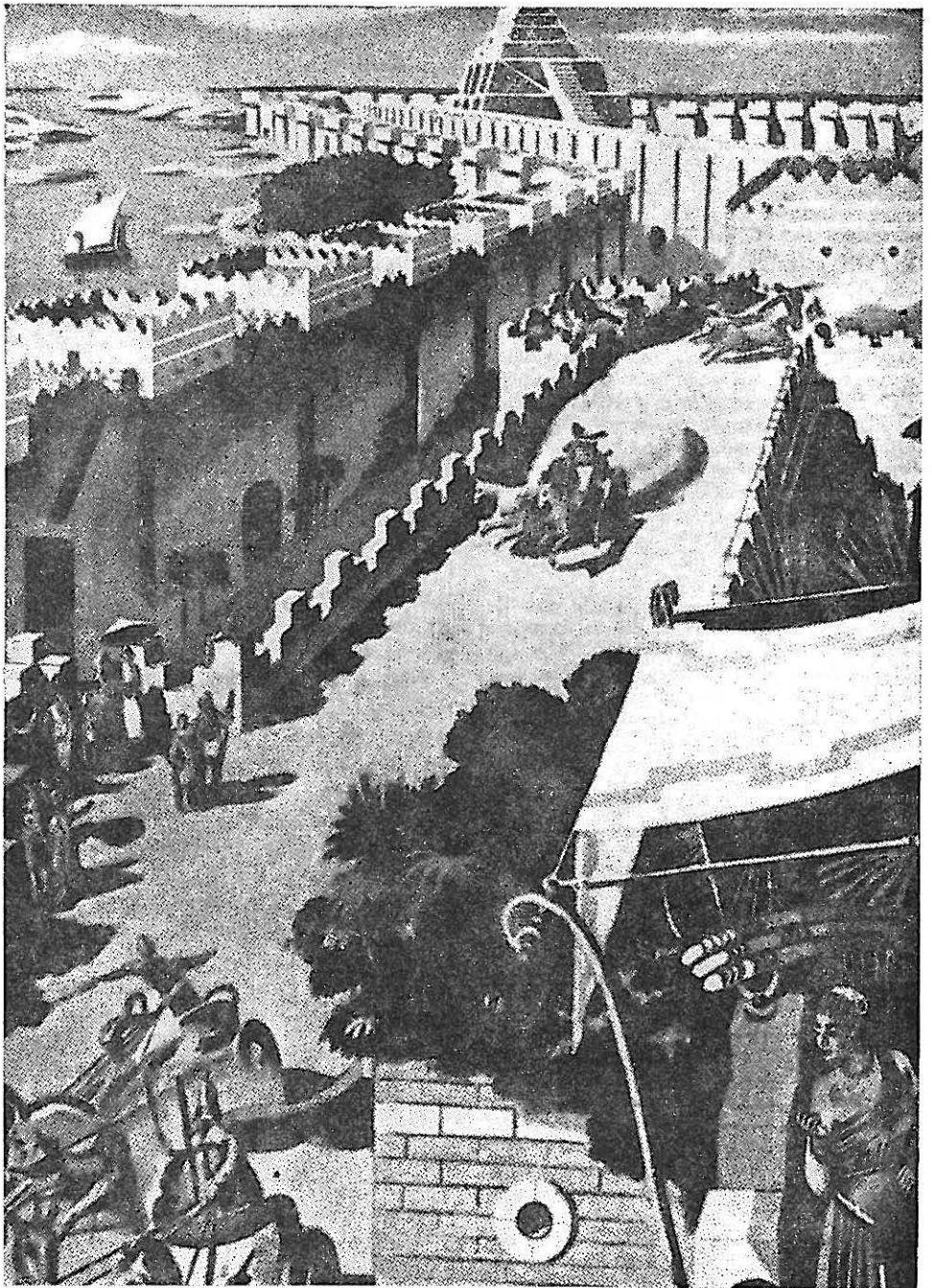
ben wij geleerd uit hun bouwvallen, uit legenden en uit geschriften van mannen, die soms helaas meer enthousiast dan nauwkeurig waren. Het kostte maanden van intense studie om uit dit warwet van feiten en fantasie de gegevens te putten, welke het mogelijk maakten deze grootse kunstwerken zo getrouw mogelijk in tekeningen te reconstrueren.

Met de val van Niniveh begon het tweede Babylonische rijk, het rijk van Nebucadnesar, die op typisch Oosterse manier blijk wilde geven van zijn liefde voor zijn schone Medische koningin: om haar een genoeg te doen liet hij de befaamde hangende tuinen aanleggen. Ten einde de stad tegen haar

vijanden te beschermen deed hij ze met twee geweldige muren omringen; hierachter bouwde hij zijn paleis en om dit nog eens extra te behoeden liet hij dit nog eens door zes muren omgeven, de een nog hoger dan de vorige, zodat de laatste zich honderden voeten in de lucht verheef.

De term „hangende tuinen” is eigenlijk niet juist en geeft een verkeerde indruk. Zij bestonden namelijk uit beplantingen, gepoot in aarde die samengebracht was in gigantische bakstenen bakken welke op gemetselde bogen rustten. Het waren terrassen die, steunend op de bogen, als de treden van een enorme trap opklommen tot een hoogte

(zie vervolgd op pag. 17)

De hangende tuinen van Babylon.

ZO WAREN ONZE MANIEREN

Tegenwoordig ontbreekt de vork bij geen enkele maaltijd, hoe eenvoudig die ook is. Zij is voor ons een zo onmisbaar eetinstrument geworden, dat we ons nauwelijks kunnen voorstellen, dat er nog maar tweehonderd jaar geleden ook in ons land zonder vork werd gegeten en dat er nog altijd volken zijn, die de vork niet kennen of althans niet gebruiken. U weet waarschijnlijk wel, dat de Chinezen er nog altijd de voorkeur aan geven met stokjes te eten, maar weet u ook hoe de tafelmanieren waren van de zindelijke Nederlanders uit de 15e, 16e en 17e eeuw?

Als u de bewaard gebleven afbeeldingen van oude familiemaaltijden en schuttersfeesten bekijkt, zult u op de eenvoudig gedekte tafels alleen het mes en de lepel aantreffen. Dat dit laatste eet-instrument nog niet eens altijd op een ordentelijke wijze werd gehanteerd, blijkt uit het ernstige vermaan, dat in „De Geestelijke Dischregelen”, een geschriftje uit 1496, is opgenomen:

En legghet Uwen lepel in gheenre wijsen Weder in die schotel metter spijsen.

In die tijd was het namelijk gewoonte, de spijsen gezamenlijk uit één schotel te nuttigen. Dit gebruik heeft zich eeuwen lang gehandhaafd en is op het platteland nog niet vergeten. Op het schilderij, dat Vincent van Gogh in zijn jonge tijd van een groepje Brabantse aardappeleters heeft gemaakt, zien we het gezin nog om een gemeenschappelijke schotel.

Hoe was de etiquette bij dergelijke maaltijden? Jacob Cats, de volksdichter uit de Gouden Eeuw, vertelt er ons van. In 1657 schreef hij bij voorbeeld: *Tast met drie vingers na de spijs.*

Een dame gold in die tijd als heel beschaafd, wanneer zij haar vingers niet verder dan het eerste lid in de schotel stak, het voedsel slechts luchtig met de vingers aanraakte en het met kleine stukjes naar haar mond bracht.

Het was blijkbaar nodig er op te wijzen, dat de spijsen niet gesopt mochten worden in een nap, waaruit een ander moest drinken en dat er ook geen stukken op de schotel teruggelegd mochten worden, als men er al een hap van had genomen.

U ziet, onze voorouders hadden nog andere opvattingen over goede tafelmanieren dan wij. In ons land ging men de vork pas gebruiken, toen zij in andere landen in de hogere kringen al ingang had gevonden. In 991 moet de vrouw van de Doge van Venetië zich reeds van een vork hebben bediend, maar de oude

geschiedschrijvers maken daar met afschuw melding van en vertellen er bij, dat zij zich de toorn des hemels op de hals haalde. In 1005 stierven zij en haar man namelijk aan de pest...

Uit een verhaal van een Engelse reiziger, die tegen het einde van de 16e eeuw in Italië vertoefde, blijkt dat deze man daar voor het eerst met de vork kennis maakte. Nog in geen enkel Christenland had hij dit zonderlinge instrument gezien en het kostte hem heel wat moeite het te leren hanteren. Toen hij in zijn vaderland terugkwam en zijn landgenoten het gebruik van de vork demonstreerde, werd hij gehoond en bespot. In de 17e eeuw werd het aan de Benedictijner monniken in Frankrijk verboden met een vork te eten, omdat deze uitheemse gewoonte in strijd met de goede zeden werd geacht, en in 1733 trok de *Hollandsche Spectator* aldus van leer:

Als vreemde gewoontes bedoel ik hier de invoering des gebruiks van elk uit een bijzonder glas te drinken, met een lepel, die den mond geraakt heeft, nooit in een schotel te tasten, en de spyze met een vork aan te grype.

Wanneer men met eerlyke en reine luiden eet, vind ik in het gebruik der vingers en van hetzelfde glas, de geringste reeden van afkeer niet. Wat betrekten handen, die behoorlyk gereinigt zyn, zo zuiver te wezen als een geschuurde, of wel gewasse vork?

Op dezelfde wijze reageerde een vrouw van een Noordhollandse koopman, die met haar man in een logement het middagmaal gebruikte en daarbij letterlijk „op de vingers” werd gekeken. Zij verweerde zich op deze manier.

Ik kan my met geen vork behelpen en ben gewend met de vingers uit den schotel te eten, anders smaakt het my niet. Waartoe dient het met vorken te eten als men goede vingers heeft? Het is een uitvindsel van de Franschen Spanjaarden of Duitschers.

Waarop zij al haar vingers tegelijk in de schotel stak, de spijs in de saus doopte, haar vingers aflikte en daarna weer in de schotel bracht...

Pas in de loop van de 18e eeuw begon de deftige burgerij er in ons land iets voor te voelen met een vork te gaan eten. Zo lezen we in Van Effen's *Burgervrijadje* van 1733, dat Jacob bij Agnietjes moeder dineerde en het gezin met zilveren vorken zag eten. Jacob had al de misstap begaan in de schotel te lepelen en was nu op zijn hoede. Hij probeerde het ook eens met een vork en ja, „voor de eerste reize ging zulks al vry wel, want waarin tog slaagt de liefde niet?” Zijn vader was

daar later nogal trots op en stak hem in de hoogte: „Wel jongen,” zei hij, „waar mag je tog geleerd hebben met een vork te eten? En 't gaat je nog al wel af ook. Wel, nouw, hou jy jouw by die hooftsche mode. Ik ben te oud om van gewoonte te veranderen. Ik ben tot die grootsche zwier niet opgevoed.”

U ziet, dat het heel wat voeten in de aarde heeft gehad, voor de Nederlanders aan het eten met vorken gewend waren, al zouden wij dat nu niet meer zeggen.

(uit: „Wereld”)

DE ZEVEN WERELDWONDEREN.

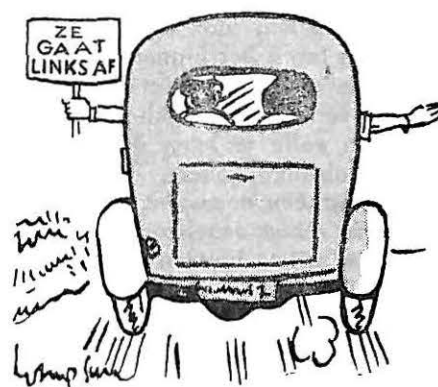
(vervolg van pag. 16)

van ruim honderd meter. Op elk van die terrassen lag zo'n dikke laag aarde, dat niet alleen bloemen en heesters er in konden groeien, maar zelfs ook fruitdragende bomen. De steunen kregen daardoor natuurlijk een enorm gewicht te verwerken en dit is misschien een van de redenen, waarom bij de hangende tuinen veel gehouwen natuursteen werd gebruikt. Dit op zichzelf is namelijk merkwaardig, omdat deze steen in die streken buitengewoon kostbaar was. Professor Meyers zegt zeer terecht: „Een natuurstenen deurstijl was een rijke gift van een koning aan zijn god en hij werd uit de ene ruïne na de andere gered om opnieuw te worden gebruikt.”

De tuinen werden geïrrigeerd door middel van een tonmolen, die water van de Euphraat naar een reservoir op het hoogste terras bracht; vandaar werden de andere tuinen van water voorzien. Op de toppen van de talrijke bogen legden de architecten riet en asfalt en hierop weer dikke lagen lood. Zij deden dit om te voorkomen, dat het vocht uit de aarde van de tuinen door zou lekken in de prachtige verblijven onder de bogen.

In oppervlakte en grandeur kunnen de hangende tuinen niet worden vergeleken met Nebucadnesar's kolossale paleis of met de tempel van de godheid Bel Marduk. In schoonheid, gratie en charme waren zij onvergelijklijk.

(Wordt vervolgd)

Het probleem der verstekelingen

In de „Lloyd-mail”, het personeelsorgaan van de Rotterdamsche Lloyd, lezen wij onderstaand interessant artikel over het verstekelingenprobleem. Wij wilden onze lezers bedoeld artikel niet onthouden en laten het daarom hier in extenso volgen.

Herhaaldelijk kunnen wij in de krant lezen over schepen, die in de haven van Rotterdam aankomen met een verstekeling aan boord. De Rivierpolitie haalt de man dan van boord en geeft hem onderdak, tot er een gelegenheid is, om hem terug te vervoeren. Het publiek hoort of leest er verder niets meer van en verdiept zich doorgaans ook niet verder in het geval.

Insiders evenwel weten, dat daarmee de kous geenszins af is. „Hoe raakt de Rivierpolitie zo'n man kwijt?!” Een schip van een andere rederij, dat de haven aandoet, waar de verstekeling aan boord is gekomen, kan bezwaarlijk verplicht worden de man over te nemen en doet dat, om voor de hand liggende redenen, ook niet. Als enige mogelijkheid blijft dan het schip over, dat hem in Rotterdam aanbracht. Maar het schip gaat niet altijd naar die haven terug. Het gaat misschien juist de andere kant op en komt pas veel later weer eens in die haven. Al die tijd is de verstekeling de onwelkome gast van die onfortuinlijke rederij, die ook nog, via haar agenten, een rekening gepresenteerd krijgt voor de verblijfkosten in Rotterdam. Over de mogelijkheid van boetes spreken we nog niet eens.

Is dit eigenlijk geen onbevredigende toestand voor de rederijen? Het zijn niet alleen de onaangenaamheden en de directe kosten, die het ontdekken en het verblijf van de verstekeling aan boord alleen al meebrengen; daar is ook het niet denkbeeldige brandgevaar, door de hebbelijkheid van de verstekelingen, om in hun schuilplaats te roken, en daar zijn ook de zeer hoge kosten, waarin de rederijen kunnen vervallen door de tegenwoordige strenge veiligheidsmaatregelen, die allerwege van kracht zijn tegen het binnenkomen van ongewenste elementen. Het lijkt onbillijk de verantwoordelijkheid en de kosten ten volle te laten dragen door de onfortuinlijke reders, die er toch niets aan kunnen doen, dat een verstekeling erin slaagt aan boord te komen en zich schuil te houden tot na het vertrek. Dit euvel zal zich blijven voordoen ondanks alle maatregelen welke van scheepszijde daartegen worden genomen.

Een dure klant.

Ter illustratie van de moeilijkheden, waarvoor de rederijen kunnen komen te staan, citeren wij een paar gevallen, en om dicht bij huis te beginnen, noemen wij als eerste het geval van de Arabische stow-away, die verleden jaar in Djeddah aan boord van een onzer pelgrimsschepen kwam en die bij aankomst in Djakarta prompt werd gearresteerd — zijn voornemen om clandestien Indonesië binnen te komen, door bij aankomst over boord te springen en naar het land te zwemmen, lukte wij zouden geneigd zijn te zeggen helaas, niet. In Indonesië werd hij als ongewenste vreemdeling beschouwd en, voorzien van een of ander document met een visum van de Britse Consul, voor Aden, werd hij aan boord van een ander schip van onze maatschappij geplaatst, dat Adem aanliep. Daar werd hij geweigerd, zodat hij aan boord moest blijven tot Port Said, waar hij werd overgeplaatst op een uitvarend vrachtschip, dat naar Djeddah ging, waar hij, gelukkig, werd toegelaten. De maatschappij was dus van de man af, maar was niet zo goed of moest de nota voor 275 dagen verblijf in Indonesië en die voor 12 dagen hotel in Port Said, honoreren.

Een ander, ernstiger geval, is ons uit de Engelse vakpers bekend. Hier verstopte een Arabier zich in Augustus 1951 in Port Said aan boord van een schip en tot vóór enkele maanden, dus twee jaar lang, was hij nog aan boord van datzelfde schip. Nergens heeft men hem kwijt kunnen raken. Onlangs werd hem permissie gegeven voor zes maanden in Engeland aan wal te gaan, maar hij zal bij afloop van die termijn waarschijnlijk wel weer ten laste van de rederij komen, die hem maar moet zien kwijt te raken.

Is het, als het zo moeilijk is een verstekeling weer kwijt te raken, onlogisch om te veronderstellen, dat een minder bonafide rederij in de verleiding zou kunnen komen, gemene zaak met de verstekeling te maken om hem clandestien kwijt te raken daar waar de minste kans op ontdekking bestaat?

Een eeuwige verstekeling?

Een ander geval is dat van een Ecuadoriaan, die in Panama steeds aan boord van een voor Australië bestemd schip kwam. In Sydney werd hij teruggezonden naar Panama, waar hij echter omdat hij geen papieren bezat, geweigerd werd. In een aantal andere havens, waar men het probeerde, geschiedde hetzelfde, met het gevolg dat de rederij hem nog niet kwijt is.

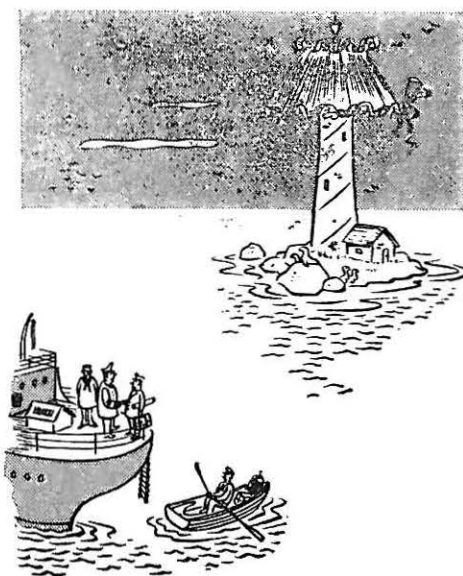
Bij gebrek aan nadere gegevens, kan geen antwoord worden gegeven op de vele vragen, die bij de lezers zullen rijzen, om opheldering waarom men deze mensen nog niet heeft kunnen kwijt raken. Maar wij geloven het gerust aan de vindrijkheid van de betrokken reders te kunnen overlaten, om alles in het werk te stellen om van de last af te zijn.

Het probleem van de verstekeling is er een van internationaal belang, aangezien de redersgemeenschap over de gehele wereld er bij betrokken is en als zodanig zou het op internationaal niveau behoren te worden opgelost. Gezien echter de strenge immigratievoorschriften in alle landen, die algemeen bepalen dat de aanvoerende onderneming aansprakelijk is voor alle kosten van onderhoud en voor terugvervoer van de betrokkene, zal er wel geen unanimitieit in de meningen van alle betrokken partijen te bereiken zijn en zal het wel een onoplosbaar geval blijken. Zoveel te meer reden voor de opvarenden om op hun *qui-vive* te zijn.

SNELHEDEN.

Uw haar groeit met een „snelheid” van 0,000.003 cm per seconde, maar uw bloed stroomt veel sneller, want het legt in uw hoofdslagaders in deze tijd 8 cm af. Een vallende sneeuwvlok heeft een vaart van 0,2 m per seconde. De regendruppel is haar ver de baas, want hij doet maar een seconde over een afstand van 11 m.

De maan draait om de aarde met een snelheid van 1000 m per seconde, maar de aarde draait om de zon in het tempo van 29600 m per seconde. Terwijl een kanonskogel in deze tijd 1500 m aflegt, halen het licht en de elektrische golven (radiogolven) 300.000.000 m per seconde.

„Och, zo gauw ga je niet te gronde aan de eenzaamheid — hoevel, ik moet toegeven dat uw voorganger de laatste tijd wel een beetje vreemd ging doen!”

Operatie aan boord

Slingerend en stampend baanden we ons een weg door de Indische Oceaan. We waren op weg van Fremantle naar Afrika. Het was nog al ruw weer. Om drie uur 's nachts werd ik mijn kooi uitgehaald door de pil. Met een somber gezicht vertelde hij me, dat er ingegrepen moest worden en hij genoodzaakt was een zieke passagier, die met blindedarmonsteking ter kooi lag, te opereren.

Ik persoonlijk kon daar als chiel natuurlijk geen bezwaar tegen hebben, zolang het mezelf niet betrof. Alleen maakte ik hem opmerkzaam op het feit, dat de hoofdwerktuigkundige hier aan boord anders de artsenijkunde uitoefende met behulp van de „papieren dokter“, aspirine, wonderolie en kinine.

Anyhow, we hadden een dokter aan boord, een Australische ex-legerarts. Deze was bang voor buikvliesontsteking, zodat het noodzakelijk was om in te grijpen. Het was natuurlijk niet gemakkelijk om tot dit besluit te komen, daar hij beweerde dat hij de laatste twintig jaar geen snijapparaat meer in handen had gehad; de laatste maal was geweest toen hij plattelandsdokter was in de binnenlanden van Australië.

De hoofdwerktuigkundige was „overal“ gekomen en alles werd in gereedheid gebracht voor de operatie in de eerste klasse salon. E.e.a. zou plaatsvinden op een der tafels, bij gebrek aan wat anders. Alle instrumenten, die benodigd waren, moesten steriel worden gemaakt op het comfoor in de 1e-klasse pantry. Enkele instrumenten moesten intussen nog worden aangemaakt door de machinedienst, zoals o.a. een paar lepels, die vakkundig omgebogen moesten worden om, zoals later bleek, de wond open te houden. De gezagvoerder was hereids gewaarschuwd en bracht het schip in een dusdanige positie, dat het het rustigst zou liggen. We hebben dan ook gedurende de operatie, behoudens een weinig stampen, praktisch geen last ondervonden van het beweeglijke schip.

De tafel en de patiënt lagen langscheeps. Het was min of meer een sinister gezicht om de dokter en de baas met witte jassen aan, witte doeken voor en rubberhandschoenen aan, rond te zien lopen. Het was nog vroeg in de ochtend, maar het „nieuws“ had zich reeds als een lopend vuurtje verspreid, zodat er aan belangstelling geen gebrek was. De 2de werktuigkundige zou extra bijlichten met een everready en ik zou de mensen in de gang op een

afstand houden. Toen alles gereed was, werd de patiënt gehaald die, geloof ik, nog de kalmste indruk maakte van ons allen! Na op tafel gelegd te zijn, kreeg hij een flinke dot watten op zijn gezicht en zou op deze wijze, door op de watten met ether te sprenkelen, de narcose moeten plaatsvinden.

Dit toedienen der narcose was de job van een der passagiers. Na verloop van enige tijd zeeg de „narcotiseur“ als een zoutzak in elkaar, werd zo wit als een doek en was eerder onderzeil dan de patiënt. Hij was natuurlijk te dicht bij de ether-fles gebleven en kreeg daardoor de etherdampen uit de eerste hand. Hij werd ijlings in de frisse lucht gebracht en aan de goede zorgen van zijn ega toevertrouwd. Ik had intussen de fles overgenomen, er wel voor zorgende er niet te dicht op te staan. Eindelijk ging dan de patiënt ook naar het land der dromen en kon de operatie een aanvang nemen. De boot lag, behoudens een beetje stampen, rustig.

De dokter vertelde ons later dat, door de reeds ver gevorderde ontsteking, de wond na de operatie moeilijk dicht te maken was. Een zakje met sulfapocder werd in de wond gedaan en een aangebrachte rubberhuis moest er voor zorgen dat de pus verder zou afvloeien. Wij probeerden nog om via de radio peniciline te krijgen van een aircraft-carrier, doch dezé was reeds te ver weg en adviseerde ons om naar Fremantle terug te gaan. Daarna zou er per vliegtuig peniciline worden gedropt, maar om de een of andere reden ging ook dit niet door.

Na gehouden scheepsraad werd besloten om naar Fremantle terug te gaan, hetgeen zowat drie dagen stomen was. Gedurende de operatie probeerden een tiental Laskaarse bedienden door het vierkante gat van de pantry de verrichtingen van de dokter te volgen, hetgeen natuurlijk met de nodige verwikkelingen gepaard ging. De butler stond, met hangende snor, en uitpuilende ogen, in het midden naar de wond te staren, toen ik plotseling naar hem wees en

hem toefluisterde: „Next time you!“ Ik dacht dat de knaap een toeval kreeg, zo schrok hij. Hij ging meteen maar een paar passen terug en was z'n mooie plaats kwijt. Plenty liefhebbers echter.

We hadden de patiënt toch nog twee injecties peniciline kunnen geven, doordat een der passagiers die bij zich had en in de koelkast had laten zetten, toen hij in Sydney aan boord kwam; helemaal meegesjouwd uit Shanghai.

Te Fremantle hadden we een dag onthoud door het wederom bijladen van water en olie. Toen we weer een dag op zee waren, constateerde de dokter dat onze marconist blindedarmonsteking had en adviseerde de „Ouwe“ dringend om terug te gaan. Hij voelde er blijkbaar niets voor om voor de tweede maal zo'n geval mee te maken. Enfin, wéér terug. Het tweede geval ook aan de wal en naar het hospitaal gebracht. Daar wij niet zonder marconist mochten varen was goede raad duur. We zouden een seiner meekrijgen van een der Nederlandse onderzceers, die daar nog steeds lagen. Toen we 's middags opbelden om te vragen waar de man bleef, hoorden we tot onze stomme verbazing, dat deze ook in het ziekenhuis lag met blindedarmontsteking!

Men was bezig een marconist te strikken van een zojuist binnengekomen Australische coaster. En zo kwam Jimmy aan boord, afgeladen door drank, maar hij was er en we konden voor de derde maal starten. Jimmy was, zoals later bleek, een zeer geschikte jongen, die met zich meddroeg een „sunsiroke“ uit de middle-East, zoals hij zelf beweerde, en... een minimum aan radio-kennis in record-tijd had opgedaan tijdens een spoedcursus destijds. But that's another story.

Wij hoorden later dat beide patiënten volledig waren hersteld, zodat alle troubles niet voor niets waren geweest.

A.W.

Nog erger.

Een man die door een psychiater werd onderzocht, hield stijf en strak vol dat hij een paard had ingeslikt. Op geen enkele wijze was hij van deze gedachte af te brengen en ten einde raad besloot de psychiater hem te opereren. De patiënt werd voor een korte tijd onder narcose gebracht, waarna er een paard in de kamer werd binnengeleid. Toen de patiënt weer bijkwam, wees de dokter op het paard en zei: „Nou, daar zul je geen last meer van hebben“.

De patiënt schudde mistroostig zijn hoofd: „Dan is 't nog erger dan ik dacht. Want deze wist ik niets, dit is een vosbles en die ik heb ingeslikt, was een schimmel!“

Laatste Sportnieuws

resultaat, hetgeen te meer verdienstelijk is, omdat het elftal, dat toch al niet in zijn sterkste opstelling kon uitkomen, reeds in de eerste helft zijn „rots in de branding” Bakker moest zien uitvallen. Met name keejer Hofstede weerde zich in deze wedstrijd zeer verdienstelijk.

TAFELTENNIS.

T.T.C.. Logeergebouw — Petamburan:
21 — 9.

Een prettige wedstrijd gespeeld op 24 Februari j.l. in het Logeergebouw, waar verder eigenlijk weinig over te vertellen valt. De Logeergebouwmensen toonden zich overwegend sterker, hetgeen dan ook resulteerde in bovenstaande cijfers.

Een mooie overwinning voor Petamburan was de 1ste heren-double die de enthousiast spelende Petamburan-

ners (Herman en Boboch) in 3 sets wisten te winnen. Mooi werk!

Onderlinge wedstrijden.

Ter gelegenheid van het één-jarig bestaan van de K.P.M.-Tafeltennis Club werden op 2, 3 en 4 Maart onderlinge wedstrijden gehouden tot deelname waaraan ook de Tafeltennissers van Petamburan waren uitgenodigd.

Tensinde ook de minder goede spelers een faire kans op een prijs te geven werd een verliezers-handicapronde georganiseerd, welke onder grote belangstelling en hilariteit op Woensdag 3 Maart werd gehouden. Handicaps voor deze schone ronde waren o.a. een auto binnenband, groot formaat strohoed, glas water in de hand, lap voor een oog, enz.

En hier volgen dan de uitslagen:

Heren-double	„Aida”-Wisselbeker	Juriaan — v. Ginkel.
Dames-double	1ste prijs	Mej. Sitter-Mej. Loho (Petamburan)
Heren-single	wisselbeker	J. Boom
Heren-single	2de prijs	D. A. Juriaan.
Dames-single	1ste prijs	Mevr. Bos.
Dames-single	2de prijs	Mevr. Verstappen.
Handicap	1ste prijs	Mevr. Jansen.
Handicap	2de prijs	Wilo (Petamburan).
Handicap	3e prijs	Mej. Loho (Petamburan).
Poedel-prijs		J. Meurs.

De prijsuitreiking door voorzitter W. Bakker vond plaats op Zondagavond 7 Maart om welke gebeurtenis heen tegelijk een prettig feestje werd gebouwd, hetgeen een passende afslui-

ting vormde van dit zo geslaagde tournooi.

BRIDGE.

Het KPM-zestiental wist de eerste door de K.P.M. in de Ankerbeker-competitie 1954 gespeelde wedstrijd met 22 - 10 wedstrijdpunten (163 - 112 matchpunten) royaal van de Borsumij te winnen. Speciaal de paren Sangkaeng (Logeergebouw) - Kandou (PZ/ND), Herwig (Surveydienst) - van Pelt (Cm) en Van der Meer - Remeus (Werkplaatsen) behaalden fraaie resultaten en wisten respectievelijk de eerste, de tweede en de derde plaatsen te bezetten.

In de tweede, op 30 Maart in het Logeergebouw te spelen, wedstrijd zal het KPM-team de 16 sterkste spelers van de Harmonie (pardon: de Djakarta Club) moeten bekampen. De K.P.M. zal haar beste beentje moeten voorzetten indien het van de kampioen van vorig jaar wil winnen.

HOCKEY.

Sinds 10 Januari j.l. werden geen resultaten van onze beide elftallen gepubliceerd, zodat het thans tijd wordt in het kort de wapenfeiten der laatste weken de revue te laten passeren.

Het Eerste.

De wedstrijd tegen de Sportclub op Zaterdag 16 Januari werd een drama (12 — 1), waarvan het elftal zich op 20 Februari, na een lang periode van gedwongen rust door de regens, tegen BVC I wist te herstellen (1 — 1). Ook daarna moesten weer, tengevolge van de regens, wedstrijden worden afgelast en pas 3 Maart kon tegen de Combinatie I worden aangetreden. Misschien zat de rustperiode onze spelers nog in de benen, maar een feit is, dat helaas met 2 — 1 werd verloren.

Op Zaterdag 13 Maart versloeg het elftal, na een vooral in de 2de helft enthousiast gespeelde wedstrijd, de Box (2 — 0). Hulde aan Frans Pronk en Triebels voor hun fraaie doelpunten!

Met deze laatste overwinning is ons eerste elftal thans wel definitief in veiligheid ten aanzien van de laatste plaats.

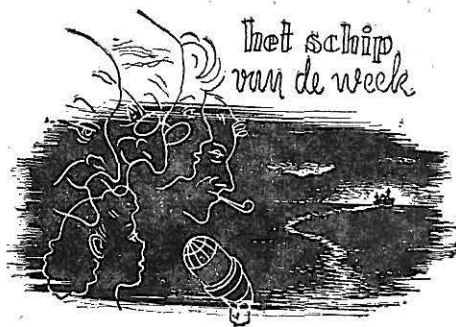
Het Tweede.

Het blijft ons tweede elftal in het algemeen voor de wind gaan en het staat thans no. 4 op de ranglijst, met evenveel punten als no. 3. Weliswaar werd op 21 Januari met 3 — 2 van Sportclub IV verloren, maar op 13 Februari werd de returnmatch een overwinning (2 — 1). Op 21 Februari werd van de leiders in de klas Sportclub III na een felle en enthousiast gespeelde wedstrijd met 3 — 1 verloren.

De wedstrijd tegen UVS III op 27 Februari had een gelijkspel (0 — 0) tot

Mevr. M. A. Bos ontvangt uit handen van TTC-voorzitter Bakker de eerste prijs in de dames-single.

Over de uitzending van het „Schip van de week”—programma op 17 December a.p., bestemd o.m. voor het ms. „Reyniersz”, nog een late brief van de familie De Vries uit Deventer over genoemde uitzending :

„Of ze de uitzending goed hebben ontvangen? Nou en of. Mijn zoon schrijft, dat hij daar alles heeft gehoord in de uit van de derde werktuigkundige Bollen op de 19 meter. Papa heeft hier gezongen voor ons allemaal, we hebben er zo om moeten lachen. Bij ons zaten ook nog de hoofdwerktuigkundige, de 2de wtk, de 3de, de andere 5de en ik. Het liedje : Zie ginds komt de stoomboot, kwam prachtig door, trouwens alles wat er is gezegd ook. Mams heb ik ook kunnen volgen over die soep en snert of snertsoep. Ik ben reusachtig blij in het oude jaar jullie stemmen te hebben gehoord. Voor de 3de wtk. was dit tevens een mooi St. Nicolaascadeau Na ga ik slapen en eindig hiermede.

Zoals u kunt lezen, hebben we het die knapen daar best naar hun zin gemaakt. Het is zo echt leuk en opbeurend voor ze in de lange tijd dat ze weg zijn.”

DANKBETUIGING

Voor de vele blijken van medeleven bij ziekte en overlijden van mijn echtgenoot

E. G. Gabeler

betuig ik hierbij mijn hartelijke dank in het bijzonder aan doktoren en verplegend personeel van het ziekenhuis Petamburan en de Directie en personeel van de K.P.M.

B. Gabeler-Breunesse

foto: J.H.C. Vermeulen

opname in K.R.O.-studio.

Bovenstaande foto werd gemaakt tijdens de uitzending van het groetenprogramma op 19 Februari j.l. Dit programma was bestemd voor opvarenden van de mss. „Barito”, „Janssens” en „Maros” alsmede voor het ss. „Palud”. Als gasten waren bij deze uitzending aanwezig de hoofdwerktuigkundige en mevrouw C.J.P. van Lieshout. Zij bevinden zich op de op één na achterste rij geheel rechts.

VERANDERING ZENDTIJDEN „HET SCHIP VAN DE WEEK”

Met de a.s. verandering bij de overgang van het winter-zendschema op het zomerschema op 1 April 1954 worden ook de tijden van uitzending van het Koopvaardij-programma „Het Schip van de Week” gewijzigd. Zij worden dan : op elke V r i j d a g :

I. Oostschip-uitzending (gericht op Nieuwe-Guinea, Oostelijk Indonesië en Australië)

11.28 - 11.53 G.M.T. (overeenkomend met :

20.58 - 21.25 uur Nw-Guinea Tijd, 12.28 - 12.53 uur Nederlandse Tijd).

herhaling van het Oostschip-programma heeft plaats in de op Indonesië gerichte uitzending om :

14.58 - 15.23 G.M.T. (overeenkomend met :

22.28 - 22.53 uur Java Tijd, 15.58 - 16.23 uur Nederlandse Tijd).

II. Westschip-uitzending (gericht op Afrika en Europa voor schepen varende in de wateren rond Afrika)

18.35 - 19.00 G.M.T. (overeenkomend met :

20.35 - 23.00 uur Z. Afr. Tijd, 19.35 - 20.00 uur Nederlandse Tijd).

herhaling van dit Westschip-programma in de uitzending die gericht is op le West, Noord- en Zuid-Amerika voor schepen varende op de Atlantische oceaan om :

18.37 - 19.02 uur Curacao Tijd, 19.37 - 20.02 uur Suriname Tijd, 18.07 - 18.32 uur Nd-Am. E.S.T., 00.07 - 00.32 uur Nederlandse Tijd).

Golflengten in gebruik voor I :

(16.88 m. - 19.45 m. - 19.71 m. (17.775 kHz - 15.425 kHz - 15.220.

DANKBETUIGING.

Mevrouw de weduwe G.M. van Kesteren-Huffenreuter verzoekt ons hierbij haar bijzondere dank te willen overbrengen aan allen, die het mogelijk hebben gemaakt om op het graf van haar zoon, wijlen de hoofdwerktuigkundige F.H. van Kesteren, een grafsteen te doen aanbrengen.

Deze collegiale en sympathieke geste zal door haar niet worden vergeten.

Ontspanning door Inspanning

Kom Puzzle Mee

De oplossing van het lettergreepraadsel, voorkomende in ons Februari-nummer, luidt als volgt :

1. waingapoe
2. aanzuiveren
3. religieus
4. educatie
5. sacheryn
6. toneelspeler
7. uiteindelijk
8. uitroepen
9. rooskleurig
10. lanterfantien
11. isobaren
12. encyclopedie
13. doorlichten
14. epaulet
15. nauwkeurig
16. tafereel
17. ontzenuwen
18. nemesis
19. enkelvoudig

Op de eerste en vierde verticale rij ontstaat de spreuk : Wäre stuurlieden tonen zich eerst bij ruwe zee.

Kruiswoordraadsel (copyright „Denksport“)

Van links naar rechts :

1 gevlochten ring; 6 muzieknoot; 8 hoofddeksel; 13 kinderen; 14 gemoedsbeweging; 16 getijde; 18 lichaamsdeel; 19 maat; 21 insect; 22 muzieknoot; 23 oever; 25 riv. in Frankrijk; 27 wandversiering; 28 pl. in N. Brabant; 29 droombeeld; 31 pl. in Duitsland; 32 sport-artikel; 33 touw op een zeilschip; 34 paardje; 36 toiletartikel; 37 geneeskragtige drank; 39 vent; 41 gewricht; 43 oorzaak; 45 staaf; 48 derhalve; 49 varkenshok; 50 pl. in Arabië; 51 riv. in Rusland; 53 riv. i. Oost-Europa; 55 eenjarig dier; 57 hemelgeest; 59 voorzetsel; 61 rustplaats; 63 insect; 65 maat; 66 Turks bevelhebber; 68 titel der kalifen; 69 luchtverschijnsel; 72 voertuig; 73 vrucht; 75 onwaarheid; 77 wig; 78 titel; 79 voorzetsel; 81 voorzetsel; 82 onderdompeling; 84 Chinese munt; 85 geldzending; 86 mythologische figuur; 88 legerafdeling; 89 insecteneter; 90 bijna loodrecht.

Van boven naar beneden :

2 godsdienst; 3 papegaai; 4 maatstaf; 5 bedrag; 6 metaal; 7 pl. in Groningen; 8 vissersschuit; 9 koraaleiland; 10 rijtocht; 11 water in Friesland; 12 al wat groeit; 15 muscus; 17 nitbouw; 20 droefheid; 22 strook grond langs de zee; 24 gesteente; 25 lange rij; 26 van zeker materiaal vervaardigd; 27 gemalen eikenschors; 29 dun; 30 roem; 33 Indon. plant; 35 flink; 37 soort stof; 38 zoutig vocht; 39 kenken-gerei; 40 een weinig scheel; 41 pers. vnw.; 42 Chinees (in Ind.); 44 onwetend; 46 takje; 47 roem; 52 deel v. e. breuk; 53 vogel; 54 witte nier; 56 dooier; 58 kleefstof; 60 gevang; 61 jonge zaailing v. rijst; 62 kledingstuk; 64 overwinning; 66 vogel; 67 godheid; 70 heilig voorwerp der Indianen; 71 gebergte in Rusland; 74 legerplaats; 76 voegw.; 79 op groten afstand; 80 holte i. e. muur; 82 bundel; 83 a.n.w. vnw.; 85 ambtshalve; 87 muziek.

De redactie van de „De Uitlaat“
p/a K.P.M.

Medan Merdeka Timur 5

Djakarta.

2. Onduidelijk geschreven oplossingen worden zonder meer ter zijde gelegd;
3. Voor juiste inzendingen zijn 3 geld-prijzen beschikbaar gesteld:

1 prijs van Rp. 25.—

1 „ „ Rp. 15.—

1 „ „ Rp. 15.—

Bij meerdere goede oplossingen be-slist het lot.

1. Over oplossingen en/of toekenning der prijzen kan NIET worden gecor-pondeerd.

De hoed.

Gisteren vernamen wij het verschrikkelijke verhaal van de man met de grote hoed. Van twee heren die bij de wedrennen waren en tien gulden op nummer 3 wilden zetten.

Toen kwam een man met een grote hoed en zei: „Als ik u een tip mag geven zet u dan niet op 3 maar op 7“.

Maar 9 won.

„Vergissen is menselijk“, zei de man met de hoed, „dat kan iedereen gebeuren“.

Toen wilden de beide heren hun tweede tientje op 8 zetten.

De man met de hoed zei: „t gaat mij niet aan en het kan me niet schelen, maar als ik u een dringende raad mag geven zet dan op 1“.

Toen won 12.

De beide heren hadden nog één gulden over. „Ik rammel van de honger“, zei de ene, „hier heb je onze laatste gulden, haal twee broodjes worst“.

Tien minuten later kwam de ander aan met vier rollen pepermunt.

„Pepermunt?“, zei de ene, „pepermunt?? Wat moeten we daar nou mee?! Je zou toch twee broodjes worst gaan halen?“

„Ja“, zei de ander, „dat weet ik wel; maar ik heb de man met die hoed weer ontmoet!“

